

Handlingar

till mötet med
styrelsen för NU-sjukvården

2 februari 2017

Ärende 1

Anmälan av delegeringsbeslut vid styrelsens sammanträde 1 december 2016

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården beslutar följande:

1. Sammanställningen över delegeringsbesluten läggs till handlingarna.

Ärendet

Följande beslut som fattas med stöd av delegering anmäls.

Ekonomi

- Träffa och säga upp tjänsteavtal, avtalslista 2017-01-23
- Träffa och säga upp tjänsteavtal, avtalslista 2017-01-25
- Upplägg/avslut av attester i NU-sjukvården, november, dnr NU 14:80-2016.
- Upplägg/avslut av attester i NU-sjukvården, december, dnr NU 2016-00468-1

Fastighet

-

Kansli

- Avslag på begäran att lämna ut allmän handling 2016-12-28, dnr NU 2016-00790-1

Personal

- Anställning av personal – Anställningsbeslut december, 2017-01-24
- Disciplinär åtgärd - Överläggning angående disciplinpåföljd, Vårdförbundet, 2016-12-21, dnr NU 2017-00021-1

Verksamhet

- Förlängning av samverkansavtal Vårdsamverkan Fyrbodal, 2017-01-01, dnr NU 2016-00699

Ärende 2

Anmälningssärenden 2 februari 2017

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården beslutar följande:

1. Sammanställningen över anmälningssärenden läggs till handlingarna.

Inkomna skrivelser

- Kommittén för Dalslands sjukhus, 2017-01-22, Angående NU-sjukvårdens styrelsebeslut om flytt och ombyggnation av psykiatriska öppenvårdsmottagningen Dalslands sjukhus Bäckefors, dnr NU 2017-00078-1

Utgående skrivelser

- Svar – Ansökan om bidrag 2017 till sjukhuskyrkan, 2017-01-09, dnr 2017-00007

Regionstyrelsen

- Rese- och mötespolicy samt riktlinjer, 2016-12-13, § 317, dnr NU 2016-00776

Regionfullmäktige

- Delårsrapport augusti 2016 Västra Götalandsregionen, 2016-11-29, § 190, dnr NU 2016-00728

Personalutskottet

- Personalpolitiska anslaget, 2016-12-07, § 40, dnr NU 2016-00750
- Förstärkt yrkesintroduktion för undersköterskor i VGR, uppföljning och förslag på finansieringsprinciper för 2017, 2016-12-07, § 42, dnr NU 2016-00752
- Aktivitetsplan för hälsa och arbetsmiljö 2017, 2016-12-07, § 43, dnr NU 2016-00753
- Verksamhetsplan för VGR-Akademien, 2016-12-07, § 45, dnr NU 2016-00766:1
- VGR-Akademien – avgränsning av uppdrag, organisation och verksamhet, 2016-12-07, § 46, dnr NU 2016-00766:2
- Regionala medel för AT/ST utvecklings- och utbildningsinsatser (REGATT) inför 2017, 2016-12-07, § 47, dnr NU 2016-00755

Övriga styrelser och nämnder

- Hälso- och sjukvårdsstyrelsen, 2016-11-09 § 164, Digitala vårdkontakter med ljud och bild i realtid, dnr NU 346-2016
- Hälso och sjukvårdsstyrelsen, 2017-01-11 § 3, Överenskommelse om ersättningar för 2017 för hälso- och sjukvårdstjänster enligt samverkansavtal för Västra sjukvårdsregionen, dnr NU 2017-00054-1

Övrigt

- Revisionsenheten, 2016-12-14, Granskning av jämlik cancervård – professionernas styrning, dnr NU 2016-00751

Ärende 4

Tjänsteutlåtande

Datum 2017-01-09

Diarienummer NU 2016-00519

Västra Götalandsregionen**NU-sjukvården/ekonomi- och
informationssystem**

Handläggare: Peter Olsson

Telefon: 0730-29 84 76

E-post: peter.olsson@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Tilläggsöverenskommelse 2017:1 mellan NU-sjukvården och norra hälso- och sjukvårdsnämnden gällande ersättning för produktion utöver fastställda taknivåer

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården godkänner för sin del tilläggsöverenskommelse 2017:1 mellan NU-sjukvården och norra hälso- och sjukvårdsnämnden gällande ersättning för produktion över taknivåer.

Sammanfattning av ärendet

Regionstyrelsen har fattat beslut om att hälso- och sjukvårdsnämnderna får teckna tilläggsöverenskommelser med akutsjukhusen i syfte att stimulera till ökad produktivitet genom ersättning för produktion utöver fastställda taknivåer, så kallat brutet tak (RS 2016-09-27, dnr RS 2016-05992).

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har därefter beslutat om en ersättningsmodell för det brutna taket (2016-10-19, dnr HS 2016-00638). I detta beslut anges en fördelning av det totala beloppet genom så kallat indikativa belopp per sjukhus. För NU-sjukvården innebär detta ett tilläggsbelopp om 40 mnkr.

Regiondirektören har meddelat ett förtydligande angående ersättningsmodellen 2016-11-08 som innebär att tillkommande ersättning utgår med den rörliga delen i den nu gällande ersättningsmodellen.

För NU-sjukvården innebär beslutet ett totalt ersättningstak om 4 201 598 tkr inklusive tilläggsbeloppet om 40 000 tkr. I beloppet ingår inte ersättning för sjukhusets andel av planerade tillgänglighetsvolym.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
SjukhusdirektörSven Florström
Ekonomichef

Bilaga

- Tilläggsöverenskommelse 2017:1

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Norra hälso- och sjukvårdsnämnden, hsn.norra@vgregion.se
- Sven Florström, ekonomichef, sven.florstrom@vgregion.se
- Maud Lindgren, controller, maud.lindgren@vgregion.se
- Peter Olsson, utvecklingsledare, peter.olsson@vgregion.se

Dnr: HSNN 2016-00173

Dnr: NU 2016-00519-1

Tilläggsöverenskommelse 2017:1
mellan
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden
och
styrelsen för NU-sjukvården

Tilläggsöverenskommelse för år 2017

Norra hälso- och sjukvårdsnämnden och styrelsen för NU-sjukvården har fattat beslut att teckna en tilläggsöverenskommelse för år 2017 om en ersättning för produktion utöver fastställda taknivåer, så kallat brutet tak.

Bakgrund

Enligt beslut i Regionstyrelsen den 27 september 2016 (Dnr RS 2016- 05992) har ett sammanlagt utrymme på 250 mnkr getts till hälso- och sjukvårdsnämnderna för att teckna tilläggsöverenskommelser med akutsjukhusen i syfte att stimulera till ökad produktivitet genom ersättning för produktion utöver fastställda taknivåer, så kallat brutet tak.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen har 19 oktober 2016 (Dnr HS 2016- 00638) därefter beslutat om en ersättningsmodell för det brutna taket. I detta beslut anges en fördelning av det totala beloppet genom s.k. indikativa belopp per sjukhus enligt följande:

SU	115 mnkr
NU	40 mnkr
SÄS	30 mnkr
SkaS	35 mnkr
Alingsås	5 mnkr
Kungälv	10 mnkr
Ofördelat	15 mnkr

Regiondirektören har meddelat ett förtydligande angående ersättningsmodellen den 8 november 2016 (Dnr HS 2016- 00638).

Eftersom samtliga sjukhus ställt sig beredda att kunna uppnå tilläggsvolymerna motsvarande minst ovanstående belopp tecknas härigenom följande tilläggsöverenskommelse mellan NU-sjukvården och Norra hälso- och sjukvårdsnämnden.

Ersättningsutrymme

Det maximalt möjliga tilläggsbeloppet, utöver gällande vårdöverenskommelse för NU-sjukvården, är 40 mnkr. Principerna för ersättning utöver tak framgår av ovan nämnda förtydligande och innebär att tillkommande ersättning utgår med den rörliga delen i den nu gällande ersättningsmodellen (t.ex. somatisk vård 50 %).

Uppföljning

Uppföljning av såväl ersättningsmodell med brutna tak som utförda vårdvolymerna görs i samband med delårsboksluten och koncernprognos 2017. Uppföljningen fungerar som kontrollstation och ska ge möjlighet att vid behov omfördela resurser mellan sjukhusen under 2017 för att utnyttja VGR:s samlade kapacitet. Om NU-sjukvården planerar för en annan periodisering av utrymmet för det höjda taket, än den som gäller för grundöverenskommelsen enligt VÖK, ska den meddelas hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med delårsbokslutet per mars 2017.

Totalt ersättningsutrymme 2017

För NU-sjukvården del innebär detta beslut följande förändring av ersättningsutrymmet:

Ersättningstak enligt vårdöverenskommelse	4 161 598 tkr
Ytterligare ersättningsutrymme enligt denna överenskommelse	40 000 tkr
Totalt ersättningstak	4 201 598 tkr

I ovanstående belopp ingår inte ersättning för sjukhusets andel av planerade tillgänglighetsvolymmer.

Underskrifter

Denna tilläggsöverenskommelse har uppnåtts mellan Norra hälso- och sjukvårdsnämnden och styrelsen för NU-sjukvården.

VÄSTRA GÖTALAND

Ulrik Hammar
Ordförande
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden

Marit Hesse
Styrelseordförande
NU-sjukvården

Håkan Hilmér
Ansvarig tjänsteman
Koncernkontoret

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör
NU-sjukvården

Ärende 5

Tjänsteutlåtande

Datum 2017-01-09

Diarienummer NU 2016-00519

Västra Götalandsregionen**NU-sjukvården/ekonomi- och
informationssystem**

Handläggare: Peter Olsson

Telefon: 0730-29 84 76

E-post: peter.olsson@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Tilläggsöverenskommelse 2017:2 mellan NU-sjukvården och norra hälso- och sjukvårdsnämnden gällande öppenvård psykiatri i Lysekil, Munkedal och Sotenäs

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården godkänner för sin del tilläggsöverenskommelse 2017:2 mellan NU-sjukvården och norra hälso- och sjukvårdsnämnden om att NU-sjukvården tar över och bedriver öppenvård psykiatri i Lysekil, Munkedal och Sotenäs i enlighet med vårdöverenskommelsen och övrig öppenvård psykiatri i NU-sjukvården.

Sammanfattning av ärendet

Norra hälso- och sjukvårdsnämnden tecknade 2016 avtal med Evidens Care AB att bedriva öppenvård psykiatri i kommunerna Lysekil, Munkedal och Sotenäs från 2016-09-01. Då avtalet upphör i förtid tar NU-sjukvården över ansvaret för öppenvård psykiatri i Lysekil, Munkedal och Sotenäs kommuner från och med 2017-03-01. Tilläggsöverenskommelsen gäller för perioden fram till och med 2017-12-31 och uppdraget kommer 2018 att inlemmas i den ordinarie vårdöverenskommelsen.

I och med tilläggsöverenskommelsen har NU-sjukvården ett helhetsansvar för psykiatrisk vård för samtliga invånare i norra nämndens område samt de patienter, utanför nämndens område, som söker till NU-sjukvården för psykiatrisk vård. Vården som kommer att bedrivas är jämförbar med den övriga öppenvården inom vuxenpsykiatri i Fyrbodal.

Ersättningen är under 2017 ett riktat uppdrag till NU-sjukvården och uppgår totalt till 20 260 642 kronor, där kostnader förknippade med verksamheten såsom personal-, läkemedels-, medicinsk service- och hjälpmedelskostnader ingår. Därtill har NU-sjukvården rätt att få ersättning från norra hälso- och sjukvårdsnämnden om sjukhuset åsamkas engångskostnader för ett snabbt övertagande av uppdraget.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Sven Florström
Ekonomichef

Bilaga

- Tilläggsöverenskommelse 2017:2

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Norra hälso- och sjukvårdsnämnden, hsn.norra@vgregion.se
- Sven Florström, ekonomichef, sven.florstrom@vgregion.se
- Maud Lindgren, controller, maud.lindgren@vgregion.se
- Peter Olsson, utvecklingsledare, peter.olsson@vgregion.se

Tilläggsöverenskommelse 2017:2
mellan
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden
och
NU-sjukvården

1. Bakgrund

Öppenvård psykiatri i kommunerna Lysekil, Munkedal och Sotenäs har sedan första september 2016 drivits av Evidens Care genom avtal med norra hälso- och sjukvårdsnämnden.

Då avtalet upphör i förtid tar NU-sjukvården över ansvaret för öppenvård psykiatri i Lysekil, Munkedal och Sotenäs kommuner.

2. Giltighetstid

Åtagandet gäller tillsvidare. Denna tilläggsöverenskommelse gäller för perioden från 2017-03-01 till 2017-12-31.

3. Åtagande

NU-sjukvården åtar sig att bedriva öppenvård psykiatri i Lysekil, Munkedal och i Sotenäs kommuner i enlighet med vårdöverenskommelsen och övrig öppenvård psykiatri i NU-sjukvården.

Två utbudspunkter (öppenvårdsmottagningar), en i Lysekil, en i Munkedal samt en filial i Sotenäs kommun ska finnas. Mobilitet, i form ett mobilt team ska finnas i området, på likartat sätt som i övriga Fyrbodals kommun.

I och med tilläggsöverenskommelsen har NU-sjukvården ett helhetsansvar för psykiatrisk vård för samtliga invånare i norra nämndens område samt de patienter, utanför nämndens område, som söker NU-sjukvården för psykiatrisk vård. Vården som kommer att bedrivas är jämförbar med den övriga öppenvården inom vuxenpsykiatri i Fyrbodals kommun.

För övrigt åtagande enligt VÖK 2017.

4. Ersättning

Ersättningen för år 2017 är 20 260 642 kr (helår 24 312 771 kr). Om NU-sjukvården åsamkas engångskostnader för ett snabbt övertagande av uppdraget, äger NU-sjukvården rätt att få ersättning från HSN norra. Eventuella engångskostnader enligt ovan ska bedömas skäligen och i förväg godkännas av norra hälso- och sjukvårdsnämnden.

Samtliga kostnader förknippade med verksamheten som bland annat kostnader för läkemedel, medicinsk service, hjälpmedel samt räntor och avskrivningar på inventarier ingår i ersättningen

Inför övertagande av verksamheten krävs att NU-sjukvården investerar i möbler och utrustning i de lokaler där NU-sjukvården kommer att bedriva sin verksamhet från och med 2017-03-01. Inventarieutgifterna är beräknade till 1,4 mkr.

NU-sjukvården har för 2017 redan fastställt sin investeringsbudget/ram och har inte tillåtelse att gå utöver denna. För att genomföra övertagandet erhåller NU-sjukvården, som ett lån, därför 1,4 mkr 2017. Dessa medel återbetalas till hälso- och sjukvårdsnämnden med 1/5 årligen, under 5 år (2018-2022).

Tilläggsöverenskommelse mellan HSN N och NU-sjukvården öppenvård psykiatri i Lysekil, Munkedal och Sotenäs

Ersättningen är under 2017 ett riktat uppdrag till NU-sjukvården. Volymen som härrör från detta uppdrag räknas in i produktionsvolymen för psykiatri under 2017 och påverkar inte NU-sjukvårdens produktion inom den somatiska öppenvården.

Uppdraget kommer att 2018 inlemmas i den ordinarie vårdöverenskommelsen. Inför VÖK 2018 kommer en genomlysning av öppenvård psykiatri på vuxensidan att göras avseende produktionsvolymen och konsumtionsmönster.

5. Undertecknande parter

VÄSTRA GÖTALAND 2017-

HSN Norra

NU-sjukvården

Ulrik Hammar
Ordförande

Marit Hesse
Ordförande

Håkan Hilmér
Ansvarig tjänsteman

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Ärende 6

Tjänsteutlåtande

Datum 2016-01-09

Diarienummer NU 2016-00519

Västra Götalandsregionen**NU-sjukvården/ekonomi- och
informationssystem**

Handläggare: Peter Olsson

Telefon: 0730-29 84 76

E-post: peter.olsson@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Överenskommelse mellan NU-sjukvården och norra hälso- och sjukvårdsnämnden gällande rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården godkänner för sin del överenskommelse mellan NU-sjukvården och norra hälso- och sjukvårdsnämnden för insatser inom rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen i NU-sjukvården.

Sammanfattning av ärendet

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutade 2016-09-28 om en kvalitetssäker och effektiv rehabiliterings- och sjukskrivningsprocess 2017 (HS 2016-00596). Till hälso- och sjukvårdsnämnderna avsattes medel för insatser främst inom områdena smärtrehabilitering, rehabiliteringskoordinering och lokala utbildnings- och utvecklingsinsatser.

Medlen finansieras via det statsbidrag som baseras på överenskommelse mellan staten och Sveriges kommuner och landsting kring en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2017.

NU-sjukvården ersätts under 2017 med totalt 2 334 tkr för följande åtaganden:

	Tkr
Processledare	816
Försäkringsmedicinskt forum/FMA läkare	200
Rehabkoordinator	918
Arbete med "Våld i nära relationer"	400
Summa	2 334

NU-sjukvården

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Sven Florström
Ekonomichef

Bilaga

- Överenskommelse för insatser inom rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen i NU-sjukvården 2017

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Norra hälso- och sjukvårdsnämnden, hsn.norra@vgregion.se
- Sven Florström, ekonomichef, sven.florstrom@vgregion.se
- Maud Lindgren, controller, maud.lindgren@vgregion.se
- Peter Olsson, utvecklingsledare, peter.olsson@vgregion.se
- Gunilla Christiansson, utvecklingsledare, gunilla.christiansson@vgregion.se

Överenskommelse 2017
mellan
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden
och
styrelsen för NU-sjukvården

Överenskommelse år 2017 för insatser inom rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen i NU-sjukvården

Norra hälso- och sjukvårdsnämnden och styrelsen för NU-sjukvården har fattat beslut att teckna en överenskommelse för år 2017 för insatser inom rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen i NU-sjukvården.

Parter

Norra hälso- och sjukvårdsnämnden och styrelsen för NU-sjukvården.

Tidsperiod

2017-01-01 till och med 2017-12-31.

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen beslutade den 28 september 2016 om en kvalitetssäker och effektiv rehabiliterings- och sjukskrivningsprocess 2017 (HS 2016–00596). Till hälso- och sjukvårdsnämnderna avsattes medel för insatser främst inom områdena smärtrehabilitering, rehabiliteringskoordinering och lokala utbildnings- och utvecklingsinsatser.

Åtagande

NU-sjukvården ersätts under 2017 med totalt 2 334 tkr för följande åtaganden:

1. Funktion för rehabiliteringskoordinering

NU-sjukvården ska ha en funktion för rehabiliteringskoordinering. Rehabkoordinatören ska medverka till att utveckla förbättrade rutiner och metoder inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen.

2. Insatser för återgång i arbete

NU-sjukvården ska tidigt i sjukskrivningsprocessen involvera arbetsgivaren. Kontakten ska handla om att tillsammans med arbetsgivare/Arbetsförmedlingen klargöra vad som behöver göras av hälso- och sjukvården, individen och arbetsgivaren/Arbetsförmedlingen för att stödja patienten att vara kvar i arbete eller underlätta patientens återgång i arbete.

3. Processtöd

NU-sjukvården ska ha en funktion för processledning. Processledaren ska leda och stödja arbetet med att kvalitetssäkra och effektivisera rehabiliterings- och sjukskrivningsprocessen på sjukhuset samt verka för utvecklad samverkan med andra aktörer inom sjukskrivnings- och rehabiliteringsområdet.

4. Försäkringsmedicinsk utbildning

NU-sjukvården ska vara en part i försäkringsmedicinskt forum (FMF) och delta i arbetet som bedrivs, vilket inkluderar utbildningar i försäkringsmedicin.

Multimodala insatser vid långvarig smärta

De insatser som gäller multimodal rehabilitering (MMR 2) inom ramen för rehabiliteringsgarantin flyttades 2016 till VÖK och ingår i uppfyllandet av handlingsplan för långvarig icke malign smärta (RS 2338-2012). Tillsammans med det ordande införandet inom området ger det NU-sjukvården långsiktiga förutsättningar att erbjuda multimodala insatser vid långvarig smärta på specialistnivå.

Ekonomi

Ersättningen 2017 till NU-sjukvården är totalt 2 334 tkr och finansieras via det statsbidrag som hälso- och sjukvårdsnämnderna får för att utveckla en kvalitetssäker och effektiv rehabiliterings- och sjukskrivningsprocess¹.

NU-sjukvården ersätts för

	Tjänst	Tkr
Processledare	1,0	816
Försäkringsmedicinskt forum/ FMA läkare	0,15	200
Rehabkoordinator	1, 5	918
Arbete med "Våld i nära relationer"	Enligt uppdrag	400
Summa		2 334

Beloppet 2 334 tkr faktureras månadsvis i tolfte delar. På fakturan till norra hälso- och sjukvårdsnämnden anges beställar- ID 860300 och produktkod 57153.

Uppföljning

En verksamhetsberättelse för 2017 lämnas till norra hälso- och sjukvårdsnämnden senast den 19 januari 2018. Den ska innehålla en beskrivning av vilka aktiviteter/åtgärder som gjorts under året inom respektive åtagande.

VÄSTRA GÖTALAND

Ulrik Hammar
Ordförande
Norra hälso- och sjukvårdsnämnden

Marit Hesse
Styrelseordförande
NU-sjukvården

Håkan Hilmér
Ansvarig tjänsteman
Koncernkontoret

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör
NU-sjukvården

---

¹ En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess, Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting 2017

Ärende 7

Tjänsteutlåtande

Datum 2017-01-09

Diarienummer NU 2016-00549

Västra Götalandsregionen

NU-sjukvården/ledningskansliet

Handläggare: Sven Florström

Telefon: 0702 – 08 91 08

E-post: sven.florstrom@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Återrapport – Granskning direktupphandling

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården godkänner förvaltningens återrapport avseende aktiviteter för ökad leverantörstrohet, redovisade för styrelsen 2016-06-22.

Sammanfattning av ärendet

2016-06-22 beslutade NU-sjukvårdens styrelse om aktiviteter för att ytterligare förbättra leverantörstrohet och öka följsamheten till den nya inköspolicyn i regionen (diarienummer NU 133-2016:70). Dessa aktiviteter bestod av ökad information till verksamheten om Västra Götalandsregionens inköspolicy/-regelverk och NU-sjukvårdens delegeringsordning samt att fortsätta mäta och följa upp leverantörstrohet inom förvaltningen.

Informationsmaterial om nya inköspolicyn har arbetats fram av koncerninköp och har gått ut till alla chefer i NU-sjukvården. Information angående regelverk och delegeringsordning har gått ut via chefsbrev vid flera tillfällen under hösten 2016. Ytterligare utbildning inom förvaltningen avseende nya inköspolicyn kommer att ske i februari 2017.

Under 2016 genomfördes en analys av NU-sjukvårdens köpbeteende. Regionens koncerninköp tillsammans med NU-sjukvården sammanställde en rapport vilken bifogas. Sammanlagt besöktes cirka åtta avdelningar/avdelningschefer för en fördjupad dialog avseende köpbeteende.

Den i särklass största och vanligaste förekomsten av direktupphandling inom NU-sjukvården har varit relaterad till bemanningssjuksköterskor. Sjukhusledningen beslutade 2016-12-06 att NU-sjukvården från och med 2017-03-01 inte ska använda sig av direktupphandlade bemanningsföretag. Detta kommer att öka leverantörstroheten avsevärt.

Leverantörstroheten för NU-sjukvården är 92 procent i november 2016 att jämföra med 88 procent 2015, vilket tillhör de bästa resultaten i regionen.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Sven Florström
Ekonomichef

Bilaga

- Analys av NU-sjukvårdens köpbeteende (powerpoint-dokument)

Beslutet skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Henrik Hultkvist, inköpscontroller, henrik.hultkvist@vgregion.se

KH1

Analys av NU-sjukvårdens köpbetende

Koncerninköp

Version 1.1

Henrik Hultqvist
Thomas Lidén
Kenneth Hjert

NU-sjukvården
Koncerninköp
Koncerninköp

Bild 1

KH1

Kenneth Hjert; 2016-10-07

Metod för ökad trohet

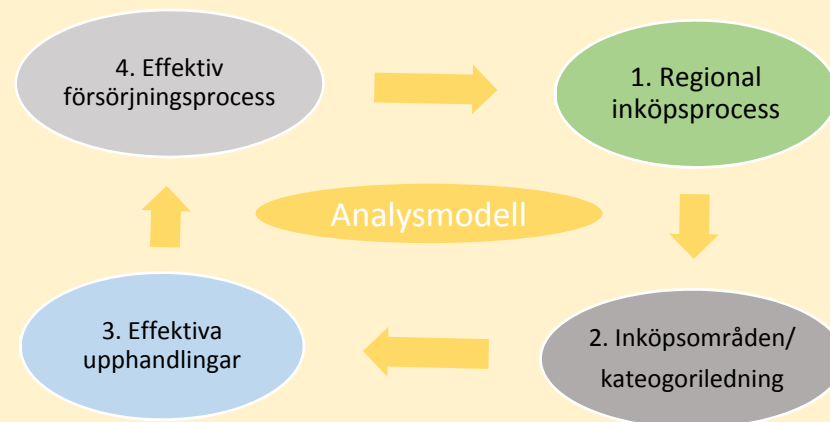
Leverantörstrohet – väg mot 100 %

- Identifiera inköp utan avtal via QV-inköp
- "Tvätta" listan från inköp där VGR-avtal finns
- Ta fram verifikationslista över inköp från leverantörer utan avtal
- Stäm av med berörda verksamheter vad som köpts in/finns någon form av avtal/behov framöver mm.
- Anmäl behov av upphandling till Koncerninköp (webformulär)

Processtrohet – väg mot 100 %

- Identifiera inköp utanför Marknadsplatsen (MP) via cognosrapport.
- Identifiera konton/kontogrupper där troheten är låg.
- Ta fram lista över inköp per leverantör för aktuella konto
- Ta fram verifikationslista över inköp från leverantör där troheten är låg.
- Stäm av med verksamheten om det handlar om återkommande inköp.
- Anmäl behov av att få aktuella artiklar beställningsbara i MP (alternativt anmäl behov av upphandling om avtal inte finns)

Steg för steg

Behov av "inköpsportal"

Ta fram en "inköpsportal" i Cognos eller annan utdatalösning. Chef ska kontinuerligt (varje månad?) kunna se och följa status för just sin enhet

- Processtrohet
- Leverantörstrohet
- Möjlighet att kunna klicka sig ner sig på ansvarsnivå
- Inköp per kontogrupp utanför avtal/MP
- Leverantörslistor
- Diagram

Inköpsbeteende VGR idag

Leverantörstrohet – vår indikator för avtalsföljsamhet

- QV-inköp är en Cognosapplikation som jämför VGR:s leverantörsköp mot avtal i upphandlingssystemet Amesto.
- Alla avtal i en gemensam databas i VGR
- Matchning sker på organisationsnummernivå.

Processtrohet – gemensam beställningsmodell möjliggör

- De regionala modellerna för avrop av varor och tjänster skall användas
- Marknadsplats, E-katalog, Hjälpmedel, Regionservice beställningssystem, mm

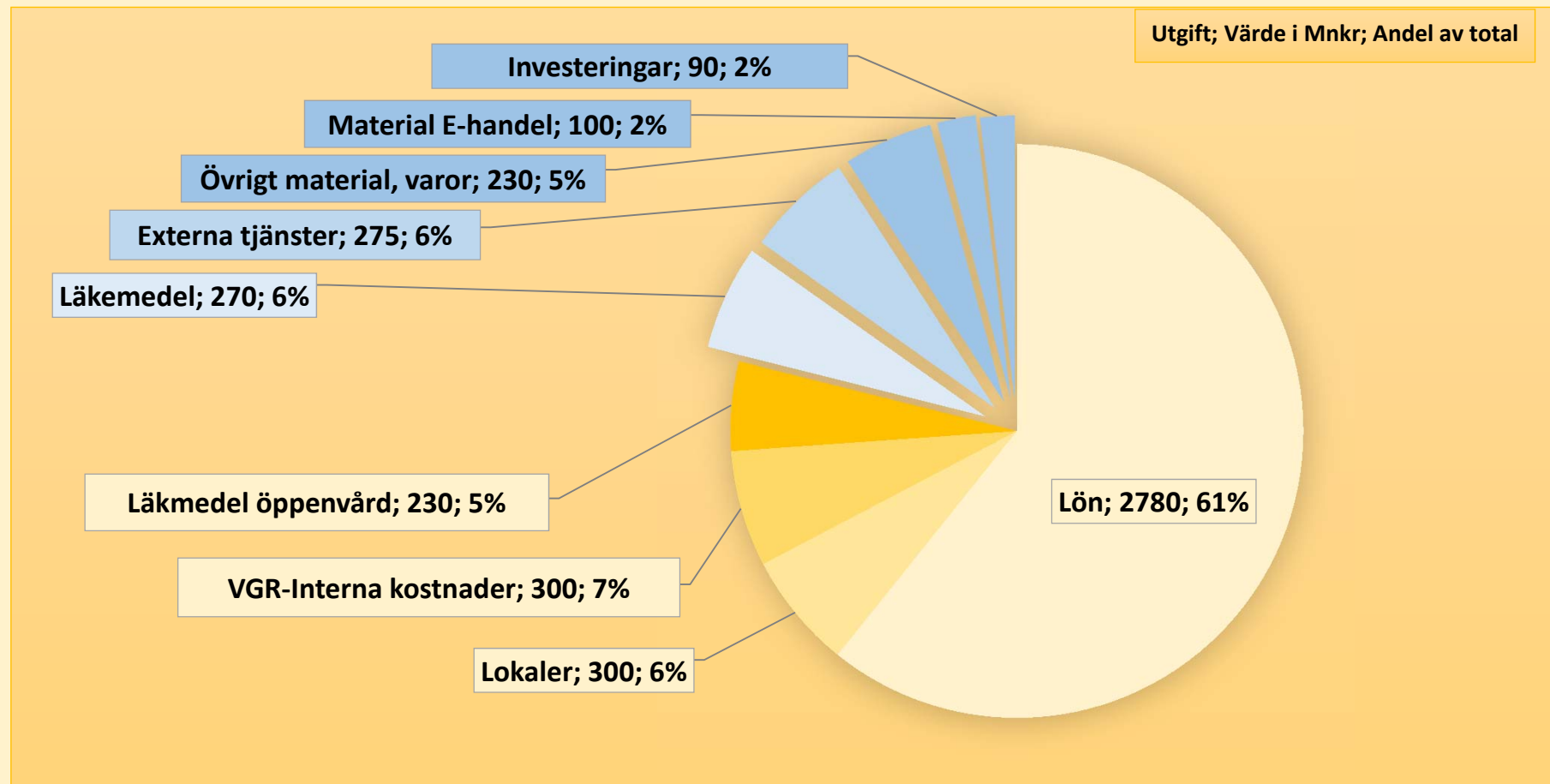
Tabell. Leverantörstrohet per VGR-område
Kontoavgränsad mätning 8 Mdkr/år – info ack 2016-08

	Inköpsvolym	Leverantörstrohet	# Fakturor	# Leverantörer
H&S Utförare	3 283 606 993	86,52%	385 300	5 838
Servicenämnd	1 172 092 482	90,07%	107 611	1 546
Regiongemensamt övriga	789 460 468	74,68%	28 900	875
H&S Företrädare	640 099 884	28,87%	27 327	807
T&U Företrädare	288 362 161	2,36%	2 129	306
T&U Utförare	86 551 090	33,38%	20 461	2 483
Fastighetsnämnd	58 351 717	14,80%	7 668	462
Hela Organisationen	6 318 524 796	74,63%	578 636	9 439

Tabell. Leverantörstrohet förvaltning (HoS-utförare)
Kontoavgränsad mätning - info ack 2016-08

	Leverantörstrohet
Alingsås lasarett	92,83%
NU-sjukvården	92,26%
Södra Älvsborgs sjukhus, SÄS	90,67%
Skaraborgs sjukhus, SKAS	89,27%
Sahlgrenska universitetssjukh	88,08%
Frölunda Specialistsjukhus	86,95%
Folktandvården	83,37%
Handikappförvaltningen	82,87%
Angereds närsjukhus	81,41%
Närhälsan	73,50%
Kungälv's sjukhus	66,99%
H&S Utförare	86,52%

Konsumtionsmönster NU-sjukvården : 4,6 Mdkr /år

1

Regionalt processansvar för inköpsprocessen

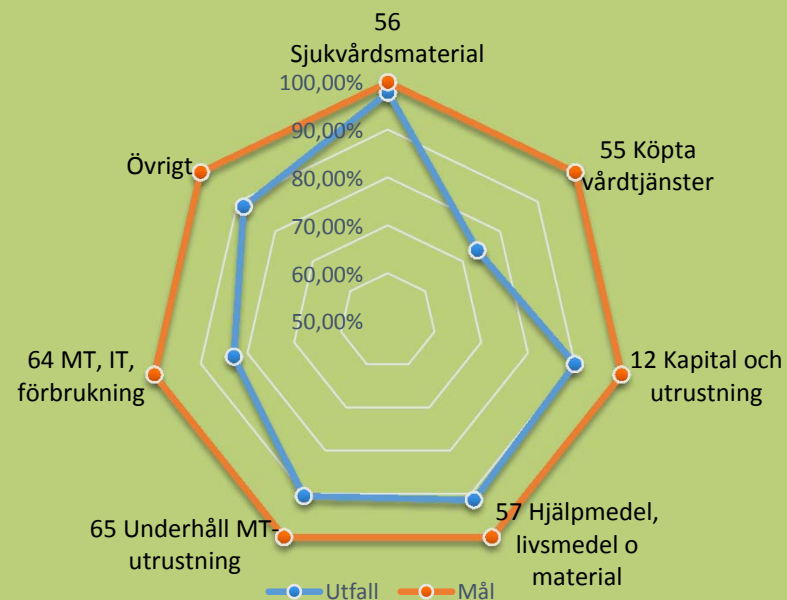
Kunderna tycker till om frågan kring sitt köpbetende :

- Vi jobbar systematiskt med inköpsfrågor, köper sällan utanför avtal.
- Vi köper aldrig ifrån säljare som marknadsför produkter som inte är avtalade.
- Vi använder i första hand upphandlat sortiment. Vår verksamhet utvecklas ständigt vilket gör att vi måste få snabb hjälp av inköp när nya produktbehov dyker upp.

Kunderna tycker till om utmaningen "allt via koncerninköp ifrån första kronan":

- Vi tror att det skulle bli farligt, svårt att tro att det skulle fungera för våra akuta lägen.
- Medicinskt tveksamt. Ni måste förstå att akut är akut.
- Då måste inköp bli lika snabba som våra leverantörer på att leverera i rätt tid när vi behöver akuta leveranser.
- Vi måste få hantera trivselfrågor själva på avdelningen. Tårtor, bullar blommor och godis etc.

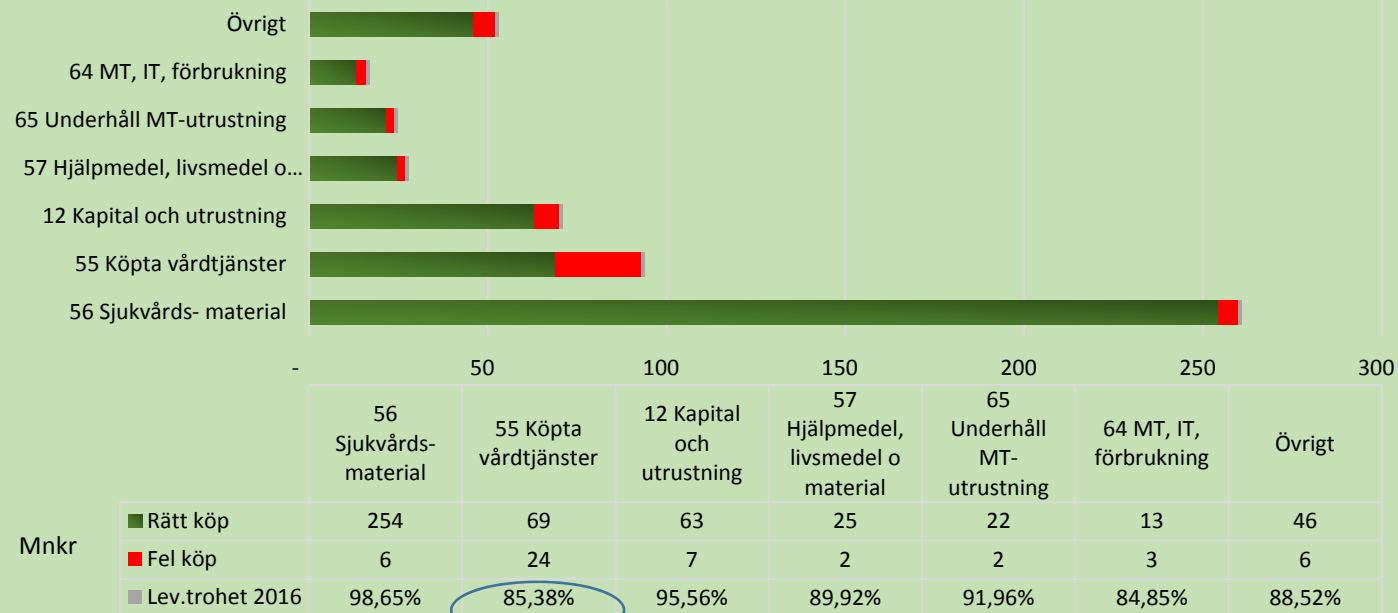
Leverantörstrohet NU-sjukvården

- NU-sjukvården visar bäst resultat i VGR
- Vi har behov av en djupanalys/strategi för köpta vårdtjänster för att nå målet 100%
- Signallista finns framtagna med köp från leverantörer utan avtal

Leverantörstrohet - Målet är 100 % rätt köp

NU-sjukvården visar bäst resultat i VGR

Vi har behov av en djupanalys/strategi för köpta vårdtjänster för att nå målet 100%

Signallista finns framtagen med köp från leverantörer utan avtal

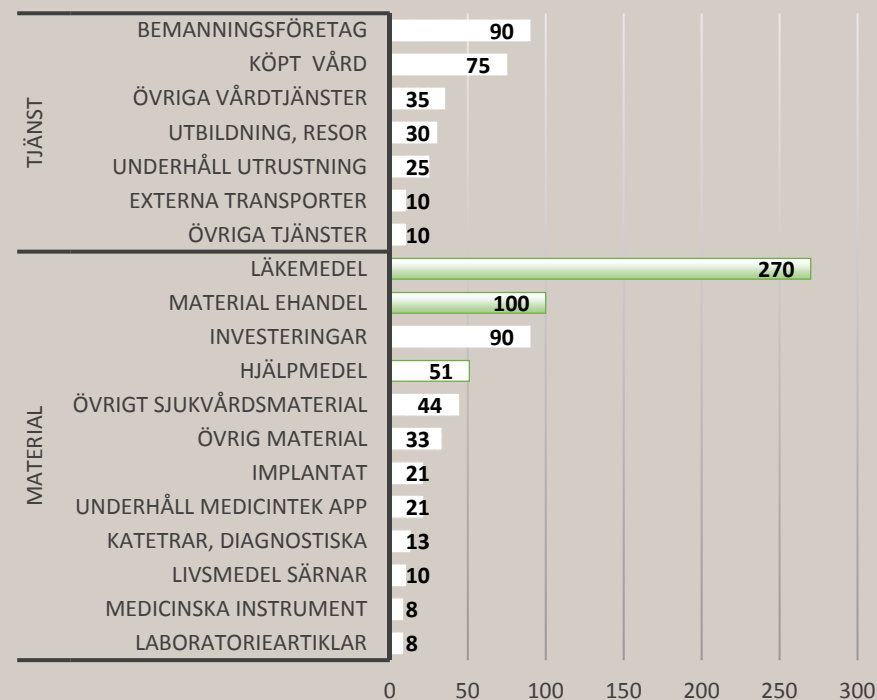
2

Koncerninköps arbete med inköpsområden och kategorier

Kunderna tycker till om vem som avgör avdelningens val av sortiment:

- Vi har satsat på kvalificerade beställare, beställarna har ett stort mandat att filtrera önskemål ifrån kollegor.
- Teamet bestämmer, ibland är det läkarna men oftast sker det i samförstånd, upphandlat sortiment gäller.
- Vi har kvalificerade beställare som har bra kontroll på upphandlat sortiment.
- Möte mellan beställare och berörd personal på avdelningen, ibland kan läkare påverka, men sällan.
- Vi får influenser ifrån leverantörer, ifrån inköp via materialkonsulent och kundrådgivare, vi testar nya produkter inför nya upphandlingar
- Kollar i avtalskatalogen, kontaktar inköp via kundservice

Tabell. NU-sjukvårdens kostnader 2015 per inköpsområde
– baserat på Raindance kontering

3

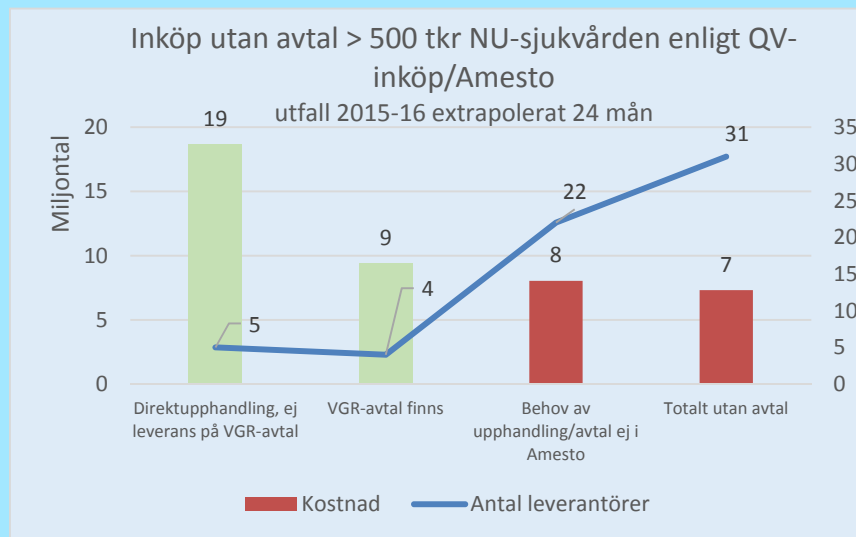
Öka effektiviteten i upphandlingsarbetet

Kunderna tycker till om frågan kring upphandling.

- Tydliggör rollerna för de som sitter i med styrgrupper och upphandlingsgrupper.
- Vi sitter med i upphandlingar kring vårt sortiment, liknande verksamheter inom VGR avstår, vilket innebär att vi får dra ett stort lass och får ta en del kritik på upphandlat sortiment.
- Vi vet inte vad ni håller på med , men det tar generellt alldeles för lång tid att få in nya artiklar på avtal.
- Ibland försvinner nödvändiga produkter ifrån avtal utan någon ersättning, vi får ingen återkoppling vilket gör att vi själva får leta rätt på egna leverantörer.

Kunderna tycker till om avtalsdatabasen.

- Ja vi söker ofta själva i den
- Nej vi använder den inte.
- Ja man lär sig. Svårt att leta och hitta
- Lite krångligt, skickar FU om vi inte hittar.

Leverantörstrohet är generellt hög i NU-sjukvården, 92 % aug 2016. Det finns främst tre källor till "otroheten" enligt QV-inköp

- Direktupphandling; där VGR-upphandlade leverantörer inte kan leverera, ex bemanningssjuksköterskor och bemanningsläkare.
- VGR-avtal finns; QV-inköp klarar inte alltid av att matcha inköp enligt Raindance och avtal enligt Amesto.
- Behov av upphandling/avtal finns inte i Amesto; det finns behov att Koncerninköp gör fler avtal, att mer avtal registreras i Amesto och i vissa fall en ökad följsamhet till befintliga avtal.

4

Effektiv försörjningsprocess

Kunderna tycker till om kontakterna med Koncerninköp.

- Vi har kontakt med materialkonsulenter och kundservice, fungerar bra för det mesta
- Kontaktar alltid kundservice eller inköpare. Bra bemötande.
- Tillgänglighet och öppettider fungerar bra som det är.

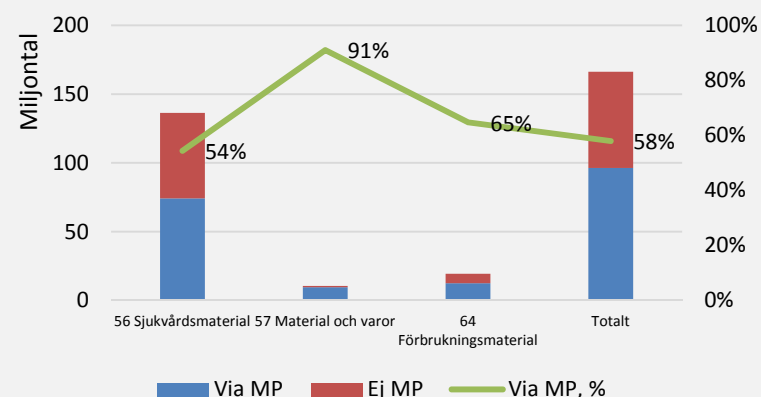
Kunderna tycker till om eHandeln/MP

- MP har blivit betydligt bättre sedan senaste uppdateringen, men tyvärr försvinner mallar och produkter ibland.
- Vi saknar bilder hur svårt kan det vara?
- Bättre men fortfarande är det problematiskt att söka produkter, vi behöver bilder.

Kunderna tycker till om förfrågningsunderlag (FU)

- Vi använder funktionen ofta, det tar mycket tid för oss att beställa repetitiva produkter, varför blir de inte upphandlade?
- Fungerar bra, snabb handläggning och snabb återkoppling.
- Det finns exempel på FU som tagit lång tid, men annars fungerar det bra.

Processtrohet utvalda konton NU-sjukvården 2015

- Generellt har verksamheten hög trohet till marknadsplatsen, en vanlig avdelning har ofta upp mot 100 %.
- Det som drar ner troheten är inom några specifika områden, där det inte går eller är svårt att beställa via Marknadsplatsen. Ex reagenser, enheter med konsignationslager och implantat.

Instyrning inköpsområde till Koncerninköp (köp ifrån nedanstående leverantörer idag)

Wieslab AB
Waters Sverige AB
Saab AB (publ)
Dako Sweden AB
Merck Chemicals and Life Science AB
Scandinavian Air Ambulance AB
I Fyr Konsult AB
Taxi Väst AB
IHPU Psykologiutbildarna AB
Best Marknad AB
Hans Olsson AB
Biostatistics KB
Sweden Meetx AB
SKLFS Fakturatjänst AB
Bonvisi AB
Labkontroll Sverige AB
SFAI Verksamheter AB
Medical Vision AB
Medicall Analys AB
Ving Sverige AB
Diasend AB
Läkarkonsult Bona Fide AB
Rini ergoteknik AB
Malmö Kongressbyrå AB
Allytec AB

Definiera inköpsområden

Inköpsområde	Produktgrupp	Avtalsområde	Instyrning upphandling	Avtalstecknande

Instyrning och upphandling

Instyrning av produkter till Koncerninköp, upphandling eller Basutbud extra

Kund	Produktbenämning	Leverantör	Artikelnummer	Kommentarer
Förlossningen NÄL	Sprutpump engångs	Baxter		Används för smärtlindring i samband med förlossning, gör att patienten kan röra sig fritt.
Lab NÄL	Frigolitlåda för att transportera prover			Försvann i samband med en upphandling, kunden har själv fått leta upp en leverantör.

Instyrning av ärenden till Koncerninköp

Kund	Ärende	Ärendeansvarig	kommentarer	Kontaktperson
Förlossningen NÄL	Behov av handskanner	Annette Bodin	Besök för att informera om handskanner. Kunden vill även ha en diskussion kring MP generellt	Lillian Olsson Fors, avd chef
Lab NÄL	Behov av handskanner	Annette Bodin	Besök för att informera om handskanner. Kunden vill även ha en diskussion kring MP generellt	Ann-Sofie Lundh, avd chef
Ögon operation NÄL	Beställer ur basutbudsextra, upplever att vi ändrar benämningarna på artiklarna.	Carina Frendberg Gunnel Pettersson	Kontakta kunden för att klara ut sortimentet-benämning. Kunden är inte säker på vilken produkt hon ska beställa.	Marina Flingmark, avd chef

Metod för ökad trohet

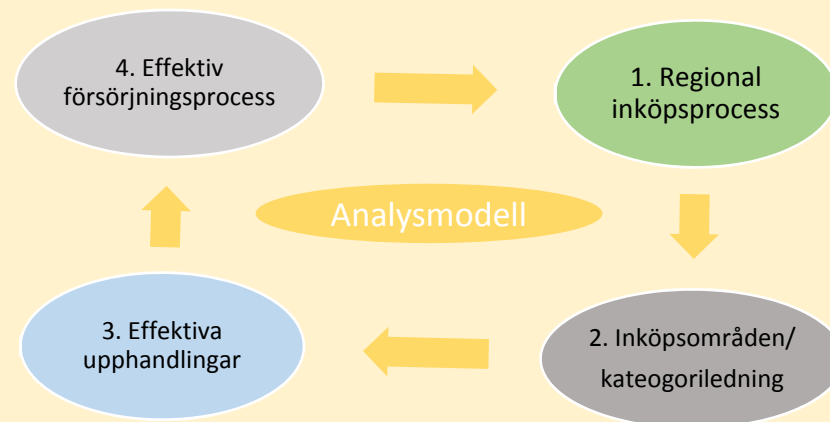
Leverantörstrohet – väg mot 100 %

- Identifiera inköp utan avtal via QV-inköp
- "Tvätta" listan från inköp där VGR-avtal finns
- Ta fram verifikationslista över inköp från leverantörer utan avtal
- Stäm av med berörda verksamheter vad som köpts in/finns någon form av avtal/behov framöver mm.
- Anmäl behov av upphandling till Koncerninköp (webformulär)

Processtrohet – väg mot 100 %

- Identifiera inköp utanför Marknadsplatsen (MP) via cognosrapport.
- Identifiera konton/kontogrupper där troheten är låg.
- Ta fram lista över inköp per leverantör för aktuella konto
- Ta fram verifikationslista över inköp från leverantör där troheten är låg.
- Stäm av med verksamheten om det handlar om återkommande inköp.
- Anmäl behov av att få aktuella artiklar beställningsbara i MP (alternativt anmäl behov av upphandling om avtal inte finns)

Steg för steg

Behov av "inköpsportal"

Ta fram en "inköpsportal" i Cognos eller annan utdatalösning. Chef ska kontinuerligt (varje månad?) kunna se och följa status för just sin enhet

- Processtrohet
- Leverantörstrohet
- Möjlighet att kunna klicka sig ner sig på ansvarsnivå
- Inköp per kontogrupp utanför avtal/MP
- Leverantörslistor
- Diagram

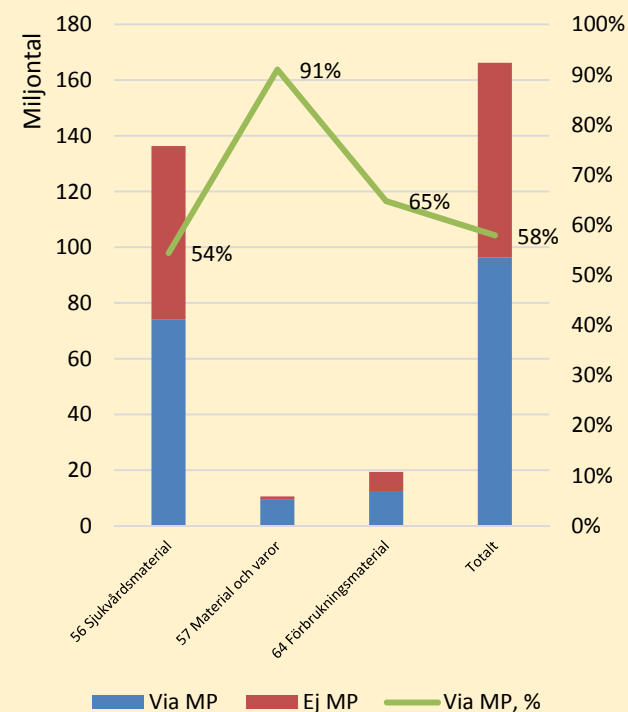

Appendix

Utvalda konton

2015				
732 NU-sjukvården				
Undertryck objekt - Summan är null eller noll (rader och kolumner)				
Utfall	Via MP	Ej MP	Andel MP, %	40 LR
5631 Inkontinensartiklar	551 830	967 941	36,31%	1 519 771
5632 Medicinska instrument	6 317 255	3 427 962	64,82%	9 745 217
5633 Implantat	1 802 469	29 144 109	5,82%	30 946 577
5634 Katetrar, diagnostiska	52 164	13 378 807	0,39%	13 430 971
5635 Suturer	1 934 874	31 479	98,40%	1 966 353
5636 Staples	1 875 242	1 884 889	49,87%	3 760 131
5649 Övr sjukvårds-/tandvårdsmtrl	61 637 922	13 348 703	82,20%	74 986 626
5712 Andningshjälpmedel	85 495	534 586	13,79%	620 081
5721 Livsmedel och råvaror	1 925 088	365 567	84,04%	2 290 654
5731 Rengörings- och hygienmaterial	7 588 323	50 248	99,34%	7 638 570
6413 Medicinteknisk utrustning	6 519 351	1 991 594	76,60%	8 510 944
6419 Övriga förbrukn.inventarier	2 334 278	2 225 506	51,19%	4 559 784
6431 Datorer, IT-utrustning	674 911	668 808	50,23%	1 343 719
6451 Kontorsmaterial	1 803 739	379 401	82,62%	2 183 140
6469 Övrigt förbrukningsmaterial	6 754	459 032	1,45%	465 786
6471 Trycksaker, blanketter	530 552	345 830	60,54%	876 381
6481 Arbetskläder skyddsutrustn	656 100	746 057	46,79%	1 402 157
Summa	96 296 344	69 950 520	57,92%	166 246 863
Konto	Via MP	Ej MP	Via MP, %	
56 Sjukvårdsmaterial	74 171 755	62 183 891	54%	
57 Material och varor	9 598 905	950 401	91%	
64 Förbrukningsmaterial	12 525 684	6 816 227	65%	
Totalt	96 296 344	69 950 520	58%	

Processtrohet utvalda konton
NU-sjukvården 2015

Leverantörstrohet NU-sjukvården

	VGR-avtal finns
	Lokalt avtal, ej leverans från VGR-avtal
	Investering, beställning via kundservice
	Avtal VF
	Ej avtal

	Inköpsvolym						
	201601	201602	201603	201604	Summa	Verksamhet	Kommentar
Qiagen AB	308 437	451 966	153 006	131 467	1 044 877		
Stiftelsen Fryk-Center		344 085	137 634	275 268	756 987		
Mallinckrodt Pharmaceuticals	118 285	96 384	102 616	90 889	408 173		
Move D Management AB		375 000	17 819		392 819		
Hologic Sweden AB	247 219		2 520	123 249	372 988		
Ing.firma Per-Oskar Persson AB				362 700	362 700	Laboratoriemedicin	Infrysningssenheter, specialutrustning
Wieslab AB	101 251	72 865	65 330	100 896	340 342		Labprover, kommer att skickas till SU fr o m hösten
Floda Systemskytt AB	167 752		13 690	145 018	326 459		
Waters Sverige AB	11 338		283 355		294 693	Laboratoriemedicin	
Saab AB (publ)			272 744		272 744	Ambulansen	
Praktikertjänst AB	84 133	80 088		83 975	248 196		
Bemanningskompaniet i Sverige AB	69 960	34 989	61 445	56 507	222 901		Bemanningssjuksköterskor
Dako Sweden AB	30 543	17 864	48 137	109 067	205 610	Patologen	
Mälaviken Medicin AB		108 650		95 400	204 050		Bemanningsläkare
Skandinavisk Sjukvårdskompetens AB		28 747	81 644	35 511	145 902		
Merck Chemicals and Life Science AB		57 990	86 200		144 190	Laboratoriemedicin	
Scandinavian Air Ambulance AB			70 860	70 860	141 720	Kardiologen, Kirurgen	
I Fyr Konsult AB	70 125	66 000			136 125	Patologen	
Taxi Väst AB	31 587	39 778	57 854		129 220	OP/IVA, Ambulans m fl	
IHPU Psykologiutbildarna AB	45 000	61 000		14 500	120 500	Vuxenpsykiatri, BUP	
Rågårdsviks Pensionat AB	42 975	84 555			127 530		
Best Marknad AB	4 980	119 431			124 411	Lokalenheten	
Tuve Byggservice AB	14 649	24 382	15 900	66 379	121 310		
Hans Olsson AB		36 000	36 000	48 000	120 000	Patologen	
Biostatistics KB	45 000		66 600		111 600	Projekt Medicin	
Emil Lundgren AB		110 842			110 842		
Sweden Meetx AB	34 339	19 519	53 697	3 189	110 745		Konferenser Svenska Mässan
SKLFS Fakturatjänst AB	1 640	1 000	104 000	2 820	109 460		Kostnader SKL - konferenser och publikationer
eyemix		720		105 000	105 720	Investering ögon	
Bonvisi AB		37 460	67 140		104 600	Kirurgen	Avstämt

Topp 25 lista på leverantörer, analys och instyrning

Pos		201601	201602	201603	201604	Summa	Verksamhet	Kommentar
1	Wieslab AB	101 251	72 865	65 330	100 896	340 342		Labprover, kommer att skickas till SU fr o m hösten
2	Waters Sverige AB	11 338		283 355		294 693	Laboratoriemedicin	
3	Saab AB (publ)			272 744		272 744	Ambulansen	
4	Dako Sweden AB	30 543	17 864	48 137	109 067	205 610	Patologen	
5	Merck Chemicals and Life Science AB		57 990	86 200		144 190	Laboratoriemedicin	
6	Scandinavian Air Ambulance AB			70 860	70 860	141 720	Kardiologen, Kirurgen	
7	I Fyr Konsult AB	70 125	66 000			136 125	Patologen	
8	Taxi Väst AB	31 587	39 778	57 854		129 220	OP/IVA, Ambulans m fl	
9	IHPU Psykologiutbildarna AB	45 000	61 000		14 500	120 500	Vuxenpsykiatri, BUP	
10	Best Marknad AB	4 980	119 431			124 411	Lokalenheten	
11	Hans Olsson AB		36 000	36 000	48 000	120 000	Patologen	
12	Biostatistics KB	45 000		66 600		111 600	Projekt Medicin	
13	Sweden Meetx AB	34 339	19 519	53 697	3 189	110 745		Konferenser Svenska Mässan
14	SKLFS Fakturatjänst AB	1 640	1 000	104 000	2 820	109 460		Kostnader SKL - konferenser och publikationer
15	Bonvisi AB		37 460	67 140		104 600	Kirurgen	Avstämt
16	Labkontroll Sverige AB				95 501	95 501		
17	SFAI Verksamheter AB	22 000	44 000	13 357	14 000	93 357		
18	Medical Vision AB	59 824	7 304	22 376		89 504		
19	Medicall Analys AB		87 290			87 290		
20	Ving Sverige AB	34 810			52 060	86 870		
21	Diasend AB	75 600	4 900		4 900	85 400		
22	Läkarkonsult Bona Fide AB				68 000	68 000		
23	Rini ergoteknik AB		78 058	3 383	3 383	84 824		
24	Malmö Kongressbyrå AB	21 796	11 900	20 213	27 520	81 429		
25	Allytec AB	18 300	22 800	10 600	29 721	81 421		

Frågor som använts i kartläggningen.

Intervjuer med en utvald förvaltning. Inköpscontroller, verksamhetsföreträdare på ett antal vårdavdelningar chef och beställare.

- Hur ser ert köpbetende ut, vad avgör valet av vilken produkt/ tjänst ni väljer?
- Vem bestämmer avdelningens sortiment?
- Hur ser er process ut när ni gör ett inköp?
- Hur tycker Ni att MP fungerar?
- Använder ni anskaffningsfunktionen i MP (FU)?
- Känner ni till avtalsdatabasen, söker ni aktivt efter avtal?
- Hur sker era kontakter med inköp?
- Hur tycker ni att kontakterna fungerar?
- Hur skulle det påverka er som verksamhet om all handel skulle hanteras via inköp.
- Vilka verksamhetskrav skulle ni ha på koncerninköp för ett sådant tänk.
- Skulle det hjälpa med inköp fysiskt på plats ? Eller annan lösning emot idag?

Ärende 8

Tjänsteutlåtande

Datum 2017-01-23

Diarienummer NU 2016-00653

Västra Götalandsregionen

NU-sjukvården/Ledningskansliet

Handläggare: Magnus Söderbergh

Telefon: 010-435 36 73

E-post: magnus.soderbergh@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Patientsäkerhetsplan 2017

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården fastställer patientsäkerhetsplan 2017 för NU-sjukvården.

Sammanfattning av ärendet

NU-sjukvårdens patientsäkerhetsplan för 2017 har tagits fram utifrån den regionala planen och den handlingsplan för patientsäkerhet som gällt under 2016.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Magnus Söderbergh
Chefläkare

Bilaga

- Patientsäkerhetsplan 2017
- Riktlinjer för patientsäkerhet 2017

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Magnus Söderbergh, chefläkare, magnus.soderbergh@vgregion.se

PATIENTSÄKERHETSPLAN FÖR NU-SJUKVÅRDEN 2017

Patientsäkerhetsarbetet innebär insatser för att minska risk för vårdskador. VGR har en nollvision för att undvika vårdskador vilket innebär att vi hela tiden ska sträva efter att minska antalet undvikbara skador.

Långsiktigt mål

En hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet

Regiongemensamma strategier

En stark och gemensam patientsäkerhetskultur

Patientdelaktigheten ska vara hög i patientsäkerhetsarbete

Vi har regional samordning och erfarenhetsutbyte med varandra

Insatsområden

- Vårdrelaterade infektioner och smittspridning i vården
- Antibiotikaresistens
- Trycksår
- Strålsäkerhet
- Överbeläggningar
- Fallskador
- Undernäring
- Läkemedelsrelaterade skador
- Patientsäkerhetsforskning
- Patientsäkerhetsutbildning

Vi arbetar med

- Systematisk journalgranskning för att hitta vårdskador
- Händelse- och riskanalys för att utreda vårdskada och ta fram åtgärder
- SKL:s åtgärdsprogram
- Personcentrerat arbetssätt

Punktprevalensmätning (PPM)

- Trycksår vecka 10 och 42
- VRI vecka 12

NU-övergripande mål och mätetal	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Patientsäkerhetskultur	Resultat 2015	>10 enheter	
Vårdrelaterade infektioner och smittspridning i vården			
Vårdrelaterade infektioner inom den somatiska vården. Punktprevalensmätning (PPM) (VP 2017)	10,3 (PPM)	<6%	<6%
Andel rätt dokumenterad smittbedömning gastroenterit vid inläggning		95%	95%
Vårdtillfällen/1000 invånare >=65år, med UVI som huvuddiagnos	10,5%	<10%	<10%
Andel kinolonpreparat vid afrebil UVI	19%	14%	<10%
Samhällsförvärd pneumoni. Pcv eller PcG som initial behandling	51%	>55%	>55%
Trycksår			
Andel patienter (18 år och äldre) med trycksår. Punktprevalensmätning (PPM) (VP 2017)	6% (grad 2-4)	<5% (grad 2-4)	<4% (grad 2-4)
Andel riskbedömningar patienter >18 år inom somatisk vård	76%	95%	100%
Andel riskpatienter med tryckpreventiva åtgärder (exkl. madrass)	68% (PPM)	100%	100%
Strålsäkerhet			
Andel icke berättigade datortomografi (CT)-undersökningar, mätt genom remissgranskning	33%	10%	5%
Överbeläggningar			
Utlokaliseringar	1,7/100 vtf	0	0
Beläggningsgrad	Soma: 100% Psyk: 90%	90%	90%
Överbeläggningar	6/100 vtf	0	0
Fallskador			
Antal fallvårdskador inom vården. Rapportering i MedControl Pro (MCP)	167 (MCP)	Halvering	Halvering
Andel fallriskvärderingar patienter >18 år inom slutenvård	73%	95%	100%
Andel riskpatienter som erhåller fallpreventiva åtgärder		75%	75%
Undernäring			
Andel riskpatienter med undernäring	Nuläge saknas	Tas fram regionalt	
Andel gjorda riskbedömningar för undernäring	Nuläge saknas	50%	75%
Läkemedelsrelaterade skador			
Andel patienter inom slv m läkemedelsberättelse som patienten tar del av (VP 2017)	62%	80%	85%
Antal vårdenheter som försörjs med slutenvårdsdos	0	30	32

Riktlinjer för Patientsäkerhet 2017

Fastställt av NU-styrelsen 2017-XX-XX

Innehåll

<u>Riktlinjer för Patientsäkerhet 2017</u>	3
<u>Inledning</u>	3
1 <u>Övergripande strategiområden</u>	4
1.1 <u>Patientsäkerhetskultur</u>	4
1.2 <u>Patientdelaktighet</u>	6
1.3 <u>Regional samordning och erfarenhetsutbyte</u>	7
2 <u>Verktyg och metoder</u>	8
2.1 <u>Systematisk journalgranskning</u>	8
2.2 <u>Händelse- och riskanalyser</u>	10
2.3 <u>Analys av inträffade vårdskador och tillbud</u>	12
3 <u>Insatsområden</u>	13
3.1 <u>Vårdrelaterade infektioner och smittspridning i vården</u>	13
3.1 <u>Antibiotikaresistens</u>	16
3.3 <u>Trycksår</u>	19
3.4 <u>Strålsäkerhet</u>	20
3.5 <u>Överbeläggningar</u>	22
3.6 <u>Fallskador</u>	23
3.7 <u>Undernäring</u>	25
3.8 <u>Läkemedelsrelaterade skador</u>	26
3.9 <u>Patientsäkerhetsforskning</u>	28
3.10 <u>Patientsäkerhetsutbildning</u>	29

Riktlinjer för Patientsäkerhet 2017

Inledning

Patientsäkerhetsarbete innebär insatser för att minska risk för vårdskador. Alla skador som kunnat undvikas om rätt åtgärd vidtagits av vården räknas som vårdskador.

Västra Götalandsregionen (VGR) har uttalat en nollvision för vårdskador vilket innebär att sjukvården hela tiden ska sträva efter att minska antalet undvikbara skador.

NU-sjukvårdens handlingsplan för patientsäkerhet 2017 är en del av [Verksamhetsplan NU-sjukvården 2017](#). Den tar sin utgångspunkt i den regionala patientsäkerhetsplanen och regionens riktlinjer. Upplägget följer VGR:s riktlinjer. Dessa är till stora delar inkluderade i NU-sjukvårdens riktlinjer.

Under 2017 kommer punktprevalensmätningar i NU-sjukvården att genomföras:

Trycksår	vecka 10
	vecka 42

VRI	vecka 12

1 Övergripande strategiområden

1.1 Patientsäkerhetskultur

VGR:s riktlinjer

Inriktning

En god patientsäkerhetskultur är en förutsättning för att skapa förändring mot en säkrare vård och ökad patientcentrering. Att mäta patientsäkerhetskultur ger värdefull information om organisationens styrkor och svagheter. Resultat från mätningar utgör underlag för dialog om attityder och värderingar som påverkar beteenden på samtliga nivåer i hälso- och sjukvården.

Patientsäkerhetskultur uttrycker organisationens vilja och förmåga att förstå säkerhet och risker samt viljan och förmågan att agera säkert så att säkerhet kan främjas. Arbete med säkerhetskultur är en viktig del vid utveckling av patientsäkerheten i organisationen. Målet är att stimulera till dialoger kring frågor av betydelse för säkerheten på alla nivåer. Insatser för att förbättra patientsäkerhetskulturen ska genomsyra samtliga insatsområden i patientsäkerhetsplanen.

- Mätningar av patientsäkerhetskultur ska genomföras i verksamheterna vartannat år. Nästa mätning kommer att genomföras år 2017, och skall samordnas med medarbetarenkäten
- Patientsäkerhets- och arbetsmiljöarbete ska integreras och utvecklas eftersom det finns ett samband mellan dessa områden
- Att högsta ledningen prioriterar och efterfrågar patientsäkerhetsarbetet
- Möjligheter till kunskapsspridning mellan landsting och regioner kring arbete med resultat efter genomförda mätningar

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Stödjer och samordnar regionens patientsäkerhetskulturmätningar
- Initierar och stödjer erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna
- Bevakar forskning och utveckling inom området

Förvaltningarna

- Genomföra patientsäkerhetskulturmätningar med hög svarsfrekvens
- Fortsätta interventioner för att stärka patientsäkerhetskulturen
- Verka särskilt för att öka benägenheten att rapportera avvikelser, återföring och kommunikation av avvikelser, samt högsta ledningens engagemang

NU-sjukvårdens riktlinjer

Vid mätningen av patientsäkerhetskultur i NU-sjukvården hösten 2015 var svarsfrekvensen endast 45 procent vilket delvis bedöms bero på att medarbetarenkäten gjordes samtidigt. Samordningen av de båda enkäterna kommer att förbättra förutsättningarna för en högre svarsfrekvens men det krävs dessutom ett aktivt ledarskap för att underlätta och stimulera alla medarbetare att besvara enkäten. Resultatet från 2015 visade inga större förändringar jämfört

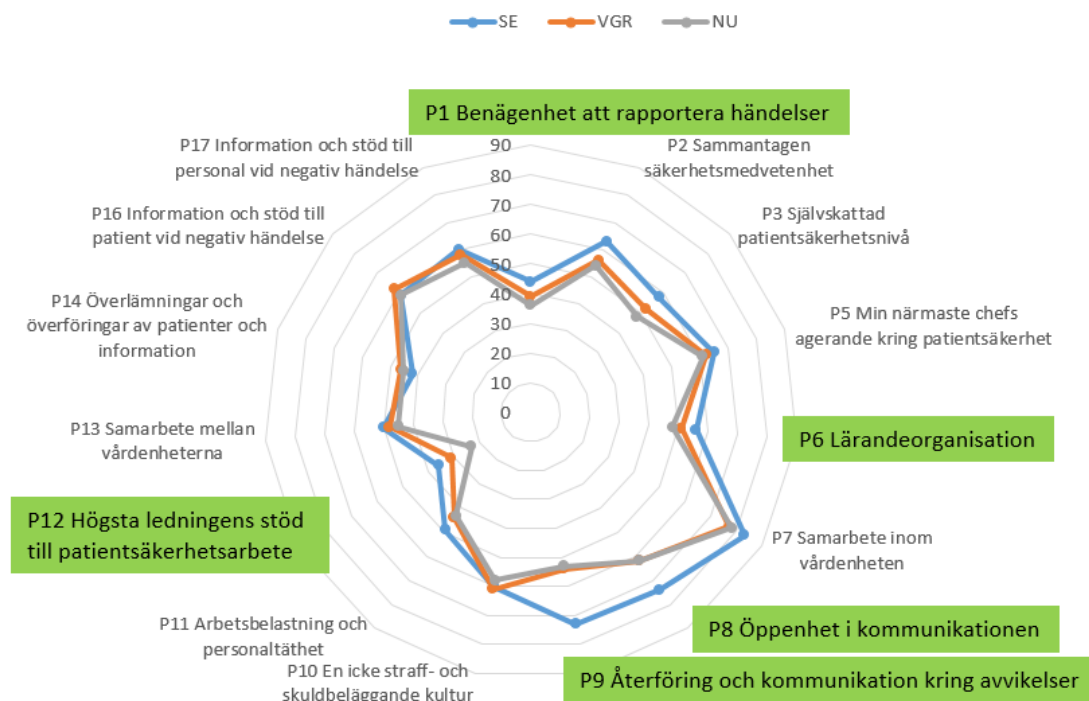
med föregående mättillfälle och var i de flesta dimensioner lägre än i VGR som helhet. De visar att patientsäkerhetsarbetet behöver bedrivas mer proaktivt och vi behöver identifiera risker, förhindra att de upprepas samt följa upp de åtgärder som gjorts och lära av dem.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Genomföra en patientsäkerhetsdag	Utvecklingsenheten	Hösten 2017
Genomföra patientsäkerhetsdialoger med alla verksamheter samt ”gå och förstå-möten” på vårdenheter	Chefläkare	Hösten 2017 Våren 2017
Systematisk uppföljning av att ärenden i MedControl PRO blir avslutade	Chefläkare	Halvårsvis

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Index för varje dimension i patientsäkerhetskulturmätningen	Vartannat år	Resultat 2015	Ökning: >10 enheter för dimensionerna P1, P6, P8 och P9, P12	
Antal enheter som infört Gröna Korset	År	<10	>20	>30

Diagramområde

Patientsäkerhetskulturmätning 2015

1.2 Patientdelaktighet

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Patienters och närståendes upplevelser och synpunkter på hälso- och sjukvården är värdefulla och de ska därför ges möjligheter att vara delaktiga i det fortlöpande förbättringsarbetet. Synpunkter och klagomål på vården ska bedömas, bemötas, åtgärdas och tas tillvara oavsett på vilket sätt de tas emot. Verksamheterna ska utveckla sina system för att befrämja detta. De uppgifter som tas emot ska bedömas utifrån såväl patientlagens som patientsäkerhetslagens perspektiv.

Synpunkter som kommer till vårdgivarens kännedom ska hanteras i samma avvikelshanteringssystem som personalrapporterade avvikelser (för Västra Götalandsregionens verksamheter i MedControlPRO (MCP)) så att de tas tillvara på ett systematiskt sätt.

Genom samarbete med Patientnämnden kan klagomål analyseras och användas så att patientens förtroende för vården och patientsäkerheten stärks. Patienten och närstående ska aktivt ges möjligheter till och goda förutsättningar för att delge sin syn på händelseförloppet, orsaker och förbättringsområden när utredningar görs av händelser som medförde eller kunde medföra vårdskada.

Synpunkter från patienter och patientorganisationer är värdefulla i arbetet med de riskanalyser som görs för att höja vårdens kvalitet och säkerhet. Patienter, närstående, invånare och patientorganisationer bör därför systematiskt bjudas in att delta i riskanalyser.

”Förstå mig rätt” är en metod utvecklad i VGR där vårdpersonal tar ansvar för att patienten förstår informationen som ges kring hälsa och behandling. Sådan förståelse är inte sällan kritisk för att minska risken för uppkomsten av skador.

VGR har även utvecklat metoden ”Tänk om i 4 steg”, i syfte att involvera patient och närstående i att utveckla vården och som gör det möjligt att ta tillvara patienternas och personalens erfarenheter i syfte att öka patienttillfredsställelse och patientsäkerhet.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Stödja patientdelaktighet i patientsäkerhetsarbete på alla nivåer i organisationen
- Underlätta för invånarna att framföra klagomål och synpunkter

Förvaltningarna

- Införa och förbättra system för att systematiskt ta emot och hantera synpunkter från patienter och närstående oavsett hur synpunkterna kommit till vårdgivarens kännedom (direkt eller via andra aktörer)
- Använda MCP som stöd för att registrera, utreda, och följa upp patienters och närståendes synpunkter och dokumentation av handläggningen
- Systematiskt sammanställa och ta tillvara patienters och närståendes erfarenheter och synpunkter och använda dessa som underlag i förbättringsarbetet för att skapa mervärde för patienten
- Ha rutiner för ett strukturerat omhändertagande av patient och närstående i samband med en oönskad händelse som medförde allvarlig vårdskada. Detta inbegriper delaktighet i de utredningar som görs

NU-sjukvårdens riktlinjer

Alla synpunkter som inkommer till NU-sjukvården registreras och hanteras i MedControl PRO. Sjukhusledningen följer upp på övergripande nivå att ärenden avslutas.

Patienterna kan delge sina synpunkter på den vård de fått via i huvudsak tre olika kanaler: direkt till vårdgivaren, via patientnämnden eller Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Patientvägledarna är en viktig ingång till NU-sjukvården för patienter och närstående och med denna direkta kommunikation har vi möjlighet att involvera dem i vårt avvikelse- och patientsäkerhetsarbete. Patientvägledarna verkar utifrån de enskilda verksamheterna och samverkar i ett NU-övergripande nätverk där även patientnämnden kan delta.

Tillgängligheten ser dock olika ut och ett arbete med att harmonisera och samordna funktionen kommer att göras.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Förtydliga rutiner och verktyg för ökad patientinvolvering	Chefläkare	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Antal verksamheter som systematiskt tar tillvara patienters och närståendes synpunkter och erfarenheter i sitt utvecklingsarbete	Var 3:e månad	11 av 22	18	22
Andel händelseanalyser som patient/närstående varit delaktig i	År		90 %	90 %

1.3 Regional samordning och erfarenhetsutbyte

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Inom VGR bedrivs ett aktivt arbete för att förebygga vårdskador såväl inom alla utförarförvaltningar som inom koncernstaben. För att få avsedd effekt i den direkta sjukvårdsverksamheten måste en stor del av arbete ske på förvaltnings- och verksamhetsnivå.

Stora vinster finns att göra med erfarenhetsutbyte och samverkan inom ramen för ledningsarbetet inom hälso- och sjukvården. Koncernstaben måste ha en aktiv roll dels i arbetet med att utveckla system för samverkan och erfarenhetsutbyte, dels genom att direkt sprida erfarenheter och ta initiativ till förbättringsarbete.

För att bidra till styrning och samordning inom patientsäkerhetsområdet mellan utförarförvaltningar och koncernstaben finns funktionsgrupp chefläkare och särskilda nätverk inom olika insatsområden.

Arbetet med att utveckla regionens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete utgör en betydande del i detta arbete. Det är också angeläget att i ökande omfattning involvera de privata vårdgivarna som landstinget har vårdavtal med i samverkansarbetet.

Ansvarsfördelning

Koncernstab

- Leder funktionsgrupp chefläkare och nätverksträffar för ansvariga befattningshavare inom patientsäkerhetsarbetet
- Sprider erfarenheter och kunskaper samt stödjer och stimulerar erfarenhetsutbyte inom patientsäkerhetsarbete genom till exempel analyser, konferenser, utbildningar
- Samverkar med IVO, Patientnämnden och andra aktörer på regional och nationell nivå
- Samordnar arbetet med patientsäkerhetsberättelser på regional- och förvaltningsnivå
- Företräda översta vårdgivarnivån i tillsynsändan från IVO och Strålsäkerhetsmyndigheten
- Tar initiativ till att regionala riktlinjer utformas med utgångspunkt i erfarenheter från risk- och händelseanalyser samt statlig tillsyn

- Bidrar till att utveckla regionens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- Bevakar aktuell forskning och utveckling inom patientsäkerhetsområdet

Förvaltningar

- Deltar i och bidrar till regional samordning och erfarenhetsutbyte
- Sprider erfarenheter från övriga regionen inom egen organisation
- Utvecklar sina egna ledningssystem inom ramen för det regionala arbetet

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Revidering av NU-sjukvårdens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, med anpassning till det regionala ledningssystemet.	Chefläkare	2017
Ta fram och fastställ rutin för strukturerat arbetssätt med att ta fram/revidera NU-övergripande rutiner.	Chefläkare	2017

2 Verktyg och metoder

2.1 Systematisk journalgranskning

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Strukturerad granskning av slumpvis valda vårdtillfällen med metoden markörbaserad journalgranskning (MJG) kan användas för att följa utvecklingen av vårdskadeförekomsten över tid och att mäta effekterna på patientsäkerheten av det patientsäkerhetsarbete som genomförts. Genom tematiska granskningar av journaler i verksamheterna kan dessutom särskilda vårdskadeområden identifieras för närmare analys som ett led i det fortlöpande och systematiska förbättringsarbetet.

Med MJG kan avvikelser som medfört vårdskador identifieras vilka utgör ett betydelsefullt komplement till de avvikelser som framkommer genom personalens rapporter och klagomål från patienter och närstående. Tillsammans ger dessa system en god täckning av de olika avvikelser som kan förekomma och möjliggör därför att relevant kunskap kan erhållas om hur vårdens kvalitet och säkerhet kan förbättras.

Markörbaserad journalgranskning som utvecklats av SKL har använts för systematisk granskning av somatisk slutenvård av vuxna sedan 2013. Metoden finns sedan 2016 också tillgänglig för vuxenpsykiatri och barnsjukvård och det är därför angeläget att den blir införd även inom dessa områden.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Sprida information om utbildningar som ges av SKL
- Sammanställa, analysera och återföra resultaten på aggregerad nivå

- Stödja och stimulera till granskningar på verksamhetsnivå
- Stödjer och stimulerar till erfarenhetsutbyte mellan granskningsteam

Förvaltningarna:

- Slumpvis granskning på sjukhusnivå av den somatiska slutenvården av vuxna där det minsta antalet slumpvis utvalda granskade journaler per månad är: 20 stycken för universitetssjukhuset, 15 stycken för länssjukhusen och 10 stycken för länsdelssjukhusen
- Journalgranskning på klinikinivå och använda dessa som grund för förbättringsarbete
- Genomföra journalgranskning inom barnsjukvård och vuxenpsykiatri
- Registrera identifierade vårdskador i MCP

NU-sjukvårdens riktlinjer

NU-sjukvårdens granskningsteam består av tre sjuksköterskor och tre läkare och har arbetat kontinuerligt med metoden sjukhusövergripande sedan 2007. Teamet erbjuder även metodstöd vid riktad granskning på verksamhetsnivå.

Under 2016 påbörjades granskning inom psykiatri och barnsjukvården. Övriga kliniker har sedan tidigare genomfört granskningar som nu ska ligga till grund för förbättringsarbete.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Markörbaserad journalgranskning av 20 journaler per månad NU-övergripande inom somatisk slutenvård för vuxna.	Chefläkare	2017
Granskning genomförd och resultatet analyserat inom barnkliniken och vuxenpsykiatri.	Verksamhetschef barn respektive vuxenpsykiatri	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Andel verksamheter som använder resultaten från markörbaserad journalgranskning i sitt förbättringsarbete	År	Saknas	100 % av granskade verksamheter t.o.m. 2016	
Andel slutenvårdstillfällen per 12 månader där patienten drabbats av (minst) en skada	Halvår	14,5%*	<10%	<9%
Andel slutenvårdstillfällen per 12 månader där patienten drabbats av (minst) en vårdskada	Halvår	9%*	<5%	<4%

*oktober 2016

2.2 Händelse- och riskanalyser

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Händelseanalyser görs för att så långt det är möjligt klarlägga händelseförlopp och bidragande orsaker till att oönskade händelser uppstått som medförde eller kunde medföra vårdskada.

Risikanalyser görs för att identifiera risker och orsaker till att oönskade händelser och skador ska uppkomma i en verksamhet eller en vårdprocess. Riskanalyser bör som underlag bland annat innefatta resultaten av gjorda händelseanalyser (såväl i den egna organisationen som av andra) och utredningar av avvikelser.

Händelse- och riskanalyser leder till att åtgärder kan identifieras och implementeras i verksamheten vilka syftar till att minska risken för oönskade händelser och därigenom stärka patientsäkerheten.

Arbetet med framför allt riskanalyser bör utvidgas så att fler analyser görs. Arbetet med händelseanalyser bör i ökad omfattning ske strukturerat och enligt den metod som stöds av Nationellt IT-stöd för händelseanalys (Nitha) som i sin tur baseras på den handbok som getts ut av Statens kommuner och landsting (SKL).

Resultaten av händelseanalyser bör läggas in i den nationella kunskapsbank som finns i Nitha och därigenom bidra till att öka möjligheterna till erfarenhetsutbyte nationellt. För att säkerställa att de åtgärder som vidtas på basen av fynden av händelse- och riskanalyser får avsedd effekt måste de följas upp och utvärderas genom egenkontroll, vilket bland annat avvikelshanteringssystemet ger stöd för.

En ny metod som bygger på att analysera komplexa system av vårdprocesser Funktionell resonansanalysmetod (FRAM) är under införande och kan vara användbar i situationer där de vanliga metoderna för händelse- och riskanalys inte upplevs som tillräckliga. FRAM bör utgöra en del av utvecklingsarbetet inom patientsäkerhetsområdet.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Samordna utvecklingen och implementeringen av kriterier för vilka suicidhändelser som ska utredas med händelseanalys enligt den rekommenderade metoden
- Sammanställa, analysera och återföra resultaten av händelseanalyser på aggregerad nivå
- På regionövergripande nivå följa uppföljningen av implementerade åtgärder och effekterna av patientsäkerhetsarbetet genom gemensamma system för egenkontroll
- Sprida kunskap om hur händelse- och riskanalyser kan och bör genomföras
- Koordinera och stödja den regionövergripande implementeringen och användningen av Nitha och händelseanalys enligt handboken
- Stimulera till användning av regionövergripande och nationella databaser för händelseanalyser (Nitha Kunskapsbanken) och riskanalyser i det proaktiva patientsäkerhetsarbetet
- Ge utbildningar i och stödja implementering av FRAM för analys och förbättring av patientnära system

- Delta i och bevaka arbetet och kunskapsbildningen kring händelse- och riskanalyser nationellt och internationellt

Förvaltningarna

- Säkerställa att det finns analysledare med kompetens att genomföra risk- och händelseanalyser enligt handboken och i Nitha
- Delta i utvecklingen av och implementera kriterier för vilka suicidhändelser som ska utredas med händelseanalys enligt den rekommenderade metoden
- Göra händelseanalyser med Nitha Analys som ett led i den interna utredningen vid Lex Maria-anmälningar
- Överföra händelseanalyser som gjorts i Nitha Analys till Nitha Kunskapsbanken
- Göra riskanalyser inför förändringar av verksamheten och vid upprepade oönskade händelser
- Registrera gjorda risk- och händelseanalyserna som rör patientsäkerhet i tillgängliga regionövergripande (eller nationella) databaser
- Använda erfarenheterna från tidigare gjorda händelse- och riskanalyser som underlag i det proaktiva patientsäkerhetsarbetet
- Implementera funktionell resonansanalysmetod (FRAM) som ett verktyg i utveckling av patientnära system

NU-sjukvårdens riktlinjer

Vid risk för eller uppkommen allvarlig vårdskada genomförs en händelseanalys som del i NU-sjukvårdens internutredning. Patient eller närstående inbjuds att delta och får återkoppling av uppdragsgivaren när slutrapporten är skriven.

Analysen görs enligt SKL:s handbok ”[Riskanalys och händelseanalys](#)”. Metoden stöds av [Nitha](#) (Nationellt IT-stöd för händelseanalys).

Efter varje genomförd händelseanalys beslutar uppdragsgivaren om förebyggande åtgärder. Ett arbete kommer att göras under året för att förtydliga ansvar för att prioritera, besluta och genomföra åtgärder som berör andra enheter än där uppdragsgivaren har mandat att fatta beslut.

Som del i NU-sjukvårdens egenkontroll, för att säkra att beslutade åtgärder genomförs, sammanställs varje månad de Nitha-ärenden som inte avslutats. Chefläkare redovisar detta för sjukhusledningen.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Utveckla ett arbetssätt för att sprida lärdomar och erfarenheter från händelseanalyser.	Utvecklingsenheten	2017
Alla genomförda riskanalyser läggs in i Alfresco mapp ”NU Riskanalys” och länkas till intranätet.	Utvecklingsenheten	2017
Revidera rutin för händelseanalys	Utvecklingsenheten	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Antal pågående analyser äldre än 2 månader som inte är avslutade i NITHA	Månad	24 st.	<5	0
Antal analyser i NITHA äldre än två år som inte är uppföljda.	Månad	20 st.	0	0

2.3 Analys av inträffade vårdskador och tillbud

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Ett avvikelshanteringssystem ska finnas för stödja processen för rapportering och hantering av oönskade händelser. Systemet ska bland annat säkerställa att händelserna utreds och att åtgärder vidtas som leder till att patientsäkerheten stärks. Genom att alla avvikelser oavsett hur de har upptäckts (merparten av personal, som klagomål eller vid journalgranskning) konsekvent hanteras i systemet skapas förutsättningar för en hantering med hög kvalitet. I avvikelshanteringssystemet samlas också samtlig dokumentation som rör utredningen av händelsen vilket ger möjligheter till sammanställningar och analyser på aggregerad nivå som är användbara för strategiska beslut och för generering av ny kunskap inom patientsäkerhetsområdet.

Avvikelsehanteringssystemet ska användas för regelbundna sammanställningar på alla nivåer i organisationen. Syftet med sammanställningarna är att identifiera risk- och förbättringsområden. Sammanställningarna och resultaten av analyserna ska återföras till verksamheten och dess personal och leda till ökad kunskap om patientsäkerheten i verksamheten och ökad delaktighet i verksamhetsförbättring. Rapportering och återföring på varje nivå i organisationen är en viktig grund för delaktighet och framgång.

Vid patientsäkerhetsenheten har sedan början av 2012 innehållet i de utredningar som lett till beslut från Socialstyrelsen/IVO i klagomål och Lex Maria-ärenden systematiskt samlats i en databas ("Beslutsdatabasen"). Databasen ger möjligheter till systematisk sammanställning och analys av olika verksamhetstyper och vårdprocesser där oönskade händelser uppkommer. Databasen kan användas som underlag för riskanalyser och för att identifiera händelser som upprepas och som behöver särskilt fokus.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- På regionövergripande nivå utveckla, stödja och följa upp användningen av MCP
- På regionövergripande nivå sammanställa och analysera avvikelser, klagomål och Lex Maria-utredningar, samt sprida dessa via olika kanaler till hälso- och sjukvårdspersonalen och till beslutsfattare
- Samverka med IVO, Patientnämnden och andra aktörer på regional och nationell

nivå i frågor som rör hantering av avvikelser i VGR

- Delta i och bevaka arbete på nationell nivå som påverkar handläggningen av avvikelser och deras kunskapsinnehåll
- Ha fortlöpande kännedom om de Lex Maria-anmälningar som görs på den vård som finansieras av landstinget
- Ha fortlöpande kännedom om de klagomålsbeslut hos IVO på den vård som finansieras av landstinget

Förvaltningarna

- Använda MCP (eller annat anvisat system) för rapportering och hantering av oönskade händelser som medförde eller kunde medföra vårdskada oavsett hur de upptäckts (personalrapporter, klagomål, systematisk granskning av vården)
- Följa upp beslutade åtgärder i MCP (eller anvisat system för avvikelshantering) och deras effekter på patientsäkerhet genom systemen för egenkontroll
- Göra systematiska sammanställningar och analyser av avvikelser som rör patientsäkerhet samt återföra dem och använda dem som underlag för verksamhetsförbättring på alla nivåer inom organisationen
- Fortlöpande informera koncernkontoret om Lex Maria-anmälningar, gjorda interna utredningar (inklusive händelseanalys) och inkomna beslut från IVO

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Stående punkt om patientsäkerhet på ledningsgruppsmöten och stora sjukhusledningen	Sjukhusdirektör	2017

3 Insatsområden

3.1 Vårdrelaterade infektioner och smittspridning i vården

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Vårdrelaterade infektioner (VRI) förekommer hos knappt 10 procent av alla patienter som vårdas inom somatisk slutenvård. Prevalensmätningar användes 2008-2015 för att studera förekomsten. Under denna period har prevalensen på regional nivå legat i stort sett stationär. Sedan införandet av Infektionsverktyget 2014 studeras förekomsten med kontinuerlig incidensmätning, vilket ger sannare värden än punktprevalensmätning. Incidenstalen ligger något lägre än prevalenstalen, en förväntad följd av att patienter med vårdrelaterade infektioner har längre genomsnittlig vårdtid.

Två års mätningar visar att incidensen ligger stationär. På regional nivå var incidensen vårdrelaterade infektioner i somatisk vård under 2015 5,9 procent med en spridning mellan regionens akutsjukhus mellan 4,5 procent och 6,9 procent. Två valideringar av angiven ordinationsorsak, det vill säga om en infektion är samhällsförvärdad eller vårdrelaterad, har genomförts. De visar att 4 av 10 vårdrelaterade infektioner felaktigt klassificeras som samhällsförvärdade. Verkligen incidens i nuläget kan därför skattas till 8-9 procent.

För att åstadkomma förändring av nuvarande stationära läge och kunna dra full nytta av Infektionsverktyget som stöd i verksamheternas strävan att minska antalet vårdrelaterade infektioner krävs fortsatt utbildning; i användning av Infektionsverktyget och i vad som är en vårdrelaterad respektive samhällsförvärvad infektion.

Ett systematiskt och intensifierat arbete behövs på lokal nivå av verksamheterna med stöd av vårdhygienisk kompetens. Ledning på alla nivåer måste erbjuda stöd och efterfråga resultat. Även inom specialiserad öppenvård och primärvård ska, trots avsaknad av ett jämförbart registreringsstöd, ett systematiskt arbete för att minska vårdrelaterade infektioner bedrivas.

Vårdrelaterad smittspridning, både av resistenta bakterier med eller utan sjukdomsutbrott och av andra smittsamma sjukdomar (till exempel vinterkräksjuka, *Clostridium difficile*, influensa, tuberkulos, mässling, vattkoppor, kikhosta, hepatit A), är en vanlig vårdskada och drar dessutom med sig stora kostnader för smittspårningsarbete, vårdplatsstängning, förlängda vårdtider och i vissa fall profylaktiska åtgärder riktat till personal och patienter.

Frekventa omflyttningar, brist på enkelrum och överbeläggningar, både i form av så kallade korridorplatser och inte minst i relation till bemanning, är strukturella faktorer som ökar risken för vårdrelaterad smittspridning.

För att minska förekomsten av vårdrelaterad smittspridning krävs ett intensifierat arbete på verksamhets- och ledningsnivå med fokus på rutiner som förhindrar smittspridning. Tidig upptäckt av utbrott genom övervakning, och rapportering av utbrott och genomfört smittspårningsarbete från de vårdhygieniska enheterna förstärker detta.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Funktioner hos Infektionsverktyget säkras både avseende datafångst och datakvalitet, det senare genom stöd till förvaltningarna i utbildning av alla som ordinerar antibiotika i Melior.
- Samlade regionala och jämförbara sjukhusövergripande resultat följs fortlöpande upp, analyseras och kommuniceras
- Samordning av arbetet med att minska vårdrelaterade infektioner sker i samarbete med de vårdhygieniska enheterna

Förvaltningarna

- Förbättringsarbetet bedrivs på verksamhetsnivå med stöd från respektive förvaltningsledning och regionens fyra vårdhygieniska enheter och i särskilda fall av utbrott med stöd av den lokala epidemiberedskapsplanen och Smittskydd Västra Götaland
- Mätning av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler ska ske inom ramen för verksamheternas egenkontroll
- På sjukhusen ska resultat från Infektionsverktyget användas i förbättringsarbete. Kvaliteten i registreringarna ska förbättras genom utbildning av alla som ordinerar antibiotika i Melior i vad som är en vårdrelaterad respektive samhällsförvärvad infektion och förbättringen ska utvärderas
- Städning av vårdlokaler ska ske enligt regionala riktlinjer som successivt införs efter beslut av regionstyrelsen
- Varje sjukhusförvaltning ska, med stöd av vårdhygienenheter, göra en årlig sammanställning av antalet och omfattningen av utbrott med smittspridning av

resistenta bakterier (MRSA, VRE, tarmbakterier med ESBL), liksom av antalet indexfall som medfört smittspårningsarbete utan att sekundärfall påvisats

- Varje sjukhusförvaltning ska, med stöd av vårdhygienenheter, göra en årlig sammanställning av antalet och omfattningen av utbrott av vinterkräksjuka, Clostridium difficile, influensa och andra smittsamma agens som medfört resurskrävande åtgärder för vårdgivaren

Indikatorer för uppföljning

- Andel korrekt identifierade infektioner (vårdrelaterad eller samhällsförvärd) vid registrering i Infektionsverktyget (procent)

Mål

- Incidensen av vårdrelaterade infektioner i somatisk slutenvård ska understiga 6 procent för regionen som helhet

NU-sjukvårdens riktlinjer

Inom NU-sjukvården fortsätter det systematiska arbetet med att utveckla patientsäkerhetsrutiner, med stöd av SKLs åtgärds paket.

Resultat från Infektionsverktyget, markörbaserad journalgranskning och PPM VRI ska användas av de enskilda klinikerna i förbättringsarbete.

Fortsatt övervakning av smittsamma sjukdomar inkluderande överföring av multiresistenta bakterier (MRB) med hjälp av vårdhygien. Särskild observans på riskavdelningar som intensivvårdsavdelning (IVA), dialysenhet och neonatalavdelning.

Systematisk mätning av följsamhet till föreskriften [Basal hygien i vård och omsorg](#) (SOSFS 2015:10) och övriga basala hygienrutiner som punktdesinfektion och patientnära städning.

Regionens nya städregler ska implementeras under år 2017.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Sammanställa antal och omfattning av utbrott av smittsam sjukdom som föranlett smittspårning	Överläkare vårdhygien	Fortlöpande under året

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Vårdrelaterade infektioner inom den somatiska slutenvården (Infektionsverktyget) (ur VP 2017)	Månad År År	4,64 % (IV) 5,6% (MJG) 10,3% (PPM)	<6%	<6%
Andel registreringar i IV där registrering och validering överensstämmer.	År	55 %	80 % 2017	95 %
Andel rätt dokumenterad smittriskbedömning gastroenterit vid inläggning, mätt genom stickprov.	Kvartal	Varierande men låg	95%	95%

3.2 Antibiotikaresistens

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Antibiotika används inom alla verksamheter och är en fundamental byggsten i dagens högteknologiska vård. Den tilltagande antibiotikaresistensen påverkar alla invånare. För att möta detta hot krävs långsiktiga åtgärder inom all vård och som innefattar alla personalkategorier. Dessa åtgärder beskrivs i ”Stramas 10-punkts program” (se underlag alternativt <http://www.infektion.net/strategidokument>) och stämmer överens med det uppdrag som gavs till Stramagrupperna i den nationella patientsäkerhetssatsningen, 2011-2014. Det är också basen för det arbete som bedrivs i Programråd Strama inom ramen för nationell samverkan för kunskapsstyrning (NSK) vid SKL.

Trots ett framgångsrikt arbete i Västra Götaland, främst inom primärvården, som har resulterat i en påtaglig minskning av receptförskrivningen de senaste åren, är den sammanlagda förskrivningen fortsatt hög och stora skillnader kvarstår i regionen. Stor personalomsättning med bristande kontinuitet inom primärvården kräver ständigt återkommande insatser. För att optimalt kunna värdera följsamhet till behandlingsriktlinjer krävs diagnoskopplade förskrivardata. Verktyg för att ta fram sådana data inom primärvården i Västra Götaland saknas och efterfrågas.

Inom sjukhusvården, såväl den slutna som den öppna delen, behöver Strama-arbetet intensifieras. Antibiotikaanvändningen är hög och användningen av bredspektrumantibiotika ökar.

Det driver resistensutvecklingen och andelen resistenta bakterier ökar snabbare inom sjukhusvård än inom primärvård. Exempelvis ses en påtagligt högre andel multiresistenta tarmbakterier med så kallat ESBL inom sjukhusvården. Stora skillnader finns i förskrivning mellan förvaltningar och vårdenheter utan påvisade medicinska orsaker. Införandet av ett IT-baserat uppföljningssystem (Infektionsverktyget) skapar goda förutsättningar för utvärdering.

För att intensifiera arbetet inom sjukhusvården krävs fortsatta utbildningsinsatser om aktuella behandlingsriktlinjer och vårdrelaterade infektioner samt stöd till verksamheterna från Sjukhusstrama i samarbete med infektionskliniker och vårdhygienenheter.

Sjukhusstramagrupperna i samverkan med respektive infektionsklinik bör initiera så kallade "Antimicrobial stewardship-program" på enheter med hög förbrukning. Denna typ av program införs nu på flera håll i Sverige och har dokumenterat god effekt. Det innefattar bland annat så kallade "antibiotikaronder" med regelbunden genomgång och feedback på all insatt antibiotikabehandling på en enhet. En ständig ökning av patienter med svårbehandlade infektioner inom flera verksamheter kommer dessutom att öka behovet av infektionskonsulter i behandlingen av den enskilda patienten.

Ansvarsfördelning

Koncernkontoret/Regionala Strama

- Leda, samordna och bistå det strama-arbete som bedrivs i regionen inklusive inom specialiserad öppen vård, tandvård och kommunal äldreomsorg
- Samverka på det nationella planet inom ramen för NKS och Programråd Strama, med Folkhälsomyndigheten samt andra landsting/regioners regionala stramagrupper.
- Analysera och övervaka antibiotikaresistensläget i Västra Götaland i samarbete med de mikrobiologiska laboratorier som betjänar regionens vårdgivare
- Analysera och övervaka förskrivning och följsamhet till behandlingsriktlinjer, ställt i relation till det lokala resistensläget, på övergripande nivå i Västra Götaland. För sjukhusvården sker det sistnämnda huvudsakligen via Infektionsverket. Såväl under- som överförskrivning måste bevakas, det senare med särskilt fokus på resistensdrivande behandlingar
- Bedriva omvärldsbevakning och sprida nyheter av vikt inom Västra Götaland samt stå till tjänst med information och utbildning till beslutsfattare samt allmänheten

Alla förvaltningar

- Arbeta utifrån de punkter som beskrivs i "Stramas 10-punktsprogram" för att minska antibiotikaresistens (se underlag alternativt <http://www.infektion.net/strategidokument>)
- Öka följsamheten till behandlingsriktlinjerna genom att varje verksamhet har kunskap om resistensläget, den egna förskrivningen av antibiotika och följsamhet till aktuella behandlingsriktlinjer
- Säkra att varje antibiotikaordination, inom all vårdverksamhet, dokumenteras med en indikation

Sjukhusvården (sluten och öppen vård)

- Respektive förvaltning ansvarar för att Sjukhusstramagrupper ges ett långsiktigt uppdrag samt förutsättningar att genomföra uppdraget inom den egna förvaltningen.
- Sjukhusstrama ansvarar för strama-arbete inom sjukhusvården, med stöd från Regionala Strama
- Sjukhusstrama ska övervaka och analysera lokala resistens- och förskrivardata samt följsamhet till behandlingsriktlinjer på förvaltningsnivå med särskilt fokus på resistensdrivande behandlingsalternativ. I arbetet ingår att identifiera verksamheter med hög antibiotikaanvändning och i samarbete med respektive infektionsklinik bidra med riktade insatser till dessa. "Antimicrobial stewardship" program", med antibiotikaronder, bör ingå som del i dessa insatser
- Kontakt-/verktygsläkare (motsvarande) till Sjukhusstrama och infektionsverket

utes inom varje verksamhet och i samarbete med Sjukhusstrama ges uppdrag och förutsättningar att öka följsamheten till behandlingsriktlinjer inom den egna verksamheten

- Sjukhusstrama ansvarar för att föra ut kunskap om nya behandlingsriktlinjer och analysera samt öka följsamheten till dessa i samarbete med verksamheterna. Infektionsverket är ett viktigt instrument i detta arbete

Mikrobiologiska laboratorierna

- De mikrobiologiska laboratorier som anlitas av regionens vårdgivare ansvarar för att bistå med epidemiologiska resistensdata i relation till lokalt rekommenderad empirisk behandling av våra vanligaste infektioner samt för att upptäcka särskilt önskad resistensutveckling

Mål

- Att antibiotikaförskrivningen på recept minskar till en nivå motsvarande 250 recept/1000 invånare och år i regionen som helhet.
- Att användningen av antibiotika på rekvisition inom sjukhusvården minskar. Minskning av total antibiotikaanvändning (DDD/vårddygn och år) bör vara minst 10 procent under 2016-2017 jämfört med 2015
- Att antibiotikaronder införs på minst en verksamhet med hög antibiotikaförskrivning per sjukhusförvaltning.
- Att förskrivning av resistensdrivande och bredspektrum antibiotika minskar så att:
  - andel kinoloner av urinvägsantibiotika som förskrivs till kvinnor inom primärvården respektive öppen specialistvård underskrider 10 procent
  - färre än 10 procent av patienter inom sjukhusvård med afebril urinvägsinfektion initialt behandlas med kinoloner
  - antalet patienter som antibiotikabehandlas för afebril UVI inom sjukhusvården minskar genom att behandling av asymtomatisk bakteriuri minskar
  - minst 55 % av patienter inom sjukhusvård med samhällsförvärd pneumoni initialt behandlas med penicillin V eller G
  - andelen av penicillin/penicillin+ cefalosporin+piperacillin-tazobactam (parenterala beredningar) ökar inom slutenvården och uppnår målet 70 procent (parenterala beredningar mätt med DDD) i regionen som helhet och inom samtliga sjukhusförvaltningar undantaget den högspecialiserade vården

NU-sjukvårdens riktlinjer

[Stramas "10-punkts program"](#) utgör grunden för arbetet mot antibiotikaresistens. Detta har utarbetats av **nationell expertis** och införlivats som mål inom VGR och även inom NU-sjukvården. NU-sjukvårdens framgångsrika arbete mot behandling av ABU 2016, fortsätter 2017. Under 2017 fokuseras på en ökad användning av smalare preparat (penicillinpreparat) vid pneumoni och oklara infektioner.

Totalanvändningen av antibiotika (DDD/vårddygn) är inom NU-sjukvården idag lägre än på jämförbara sjukhus i regionen, men en ytterligare minskning är möjlig och önskvärd. All ordination av antibiotika ska göra och signeras i digital journal, i första hand Melior. Införandet av antibiotikaronder kan bidra till detta. Antibiotikaronder planeras på urologen, medicinsk äldrevårdsavdelning (MÄVA) och medicinsk akutvårdsavdelning (MAVA). Dessa utformas och utvärderas enligt ett särskilt protokoll.

Infektionsverket ska användas och ansvarig läkare ska finnas.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Fortsatt information om infektionsverktyget (IV) och dokumentation av VRI, IV och diagnos i Melior	Stramaansvarig	2017
Förslag på införande av antibiotikaronder tas fram	Verksamhetschef infektionskliniken	Vt 2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	2017	Målvärde 2018
Vårdtillfällen/1000 inv. >= 65 år/ med UVI som huvuddiagnos	År	10,5%	<10%	<10%
Andel kinolon-preparat vid afebril UVI	Fortlöpande	14%	<10%	<10%
Samhällsförvärvad pneumoni. Pcv eller PcG som initial beh.	Fortlöpande	51 %	55%	55%

3.3 Trycksår

VGR:s riktlinjer

Inriktning

I den regionala sammanställningen av genomförda journalgranskningar på sjukhusen enligt metoden MJG bedöms alla trycksår vara undvikbara. Andelen trycksår är 4 procent av alla somatiska vårdskador men konsekvenserna, med såväl långvarigt lidande för patienten som höga kostnader i vården, gör dem angelägna att minska.

Det är viktigt att det finns rutiner för att snabbt identifiera patienter som är i riskzonen för att utveckla trycksår. Det är dessutom viktigt att använda omvårdnadsåtgärder och att de förebyggande åtgärderna fortsätter i hela vårdkedjan så länge risker finns kvar.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Stödjer genomförande och analys av punktprevalensmätning trycksår
- Leder regionala nätverk för trycksår
- Initierar och stödjer erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna
- Undersöka möjligheten att använda det webbaserade systemet ”Kvartalen” som redovisar kvalitet i sjukhusvården och möjliggör jämförelser mellan sjukhus

Sjukhusförvaltningarna

- Deltar i regionalt nätverk
- Arbetar med förebyggande åtgärder enligt SKL:s åtgärds paket för att förebygga trycksår
- Utbildningar av medarbetare
- Punktprevalensmätning trycksår genomförs årligen
- Rapportera trycksår i MCP

Mål

- Förekomst av trycksår kategori 2-4 i somatisk slutenvård ska understiga 5 procent för regionen som helhet (mätt genom punktprevalensmätning)

NU-sjukvårdens riktlinjer

Inga nya trycksår ska uppstå under vårdtiden på sjukhuset och befintliga trycksår ska inte försämrats.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Implementera reviderad standardvårdplan för trycksår	Utvecklingsenheten	Vt 2017
Förslag på ett sårvårdsteam tas fram	Chefläkare	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Andel patienter (18 år och äldre) med trycksår (ur VP 2017)	Halvår, PPM	6 % grad 2-4	<5% grad 2-4	<4% grad 2-4
Andel riskbedömningar på patienter över 18 år inneliggande somatiska vårdavdelningar samt avd 67	Månad	78%	95%	100%
Andel riskpatienter med tryckavlastande åtgärder (exkl. madrass)	Halvår	68 % (PPM)	100 %	100 %

3.4 Strålsäkerhet

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Strålsäkerhet för patienter innebär att minimera risken för att vävnads- eller organskador uppkommer efter överexponering vid undersökningar eller behandlingar. Tillräckliga säkerhetsbarriärer i verksamhetsprocessen behöver finnas och tillämpas före och under undersökningar och behandlingar. Förutom direkta skador ska också cancerrisken hanteras, där enskilda patienter eller hela patientgrupper kan utsättas för onödigt höga risker. Denna risk hanteras genom att begränsa överanvändning av strålning. Allmänt gäller att all medicinsk bestrålning ska vara berättigad för den enskilde patienten. Med detta menas att nyttan med den diagnostiska informationen ska vara större än de strålningsrisker som bestrålningen förväntas medföra. Dessutom ska undersökningsmetoden vara optimerad vilket innebär att alla stråldoser till patienter och personal ska hållas så låga som det rimligen är möjligt utifrån givna ekonomiska och samhälleliga förutsättningar utan att äventyra den diagnostiska informationen eller behandlingsresultatet.

En strålsäker verksamhet karakteriseras av att rätt exponering ges vid rätt tidpunkt och att omotiverad eller oavsiktlig exponering av patienter förhindras. Alla patienter oberoende av vårdgivare ska ha samma säkerhet.

Ett ledningssystem för strålsäkerhet har införts under 2016. Det övergripande målet med ledningssystemet är att strålningsriskerna som finns i verksamheten är identifierade och hanteras på ett adekvat sätt. Av ledningssystemet framgår också ansvarsfördelning.

Av regiondirektören fastställda koncerngemensamma strålsäkerhetsmål omfattar områden där förbättringsbehov har identifierats och som är särskilt viktiga ur strålsäkerhetssynpunkt. Dessa beslutas för en längre period för att möjliggöra långsiktighet i arbetet.

Samverkan inom strålsäkerhet ska ske genom strålsäkerhetsrådet som ska ledas av en av regiondirektören utsedd strålsäkerhetsexpert. Detta arbete är under uppstart 2016-17.

Mål och Ansvarsfördelning

Strålsäkerhetsmål för 2016-2017 framgår av rutin för strålsäkerhetsmål 2016-2017 (RS 150-2015). Där berör följande mål patientsäkerhet: Vidareutveckling av ledningssystem för verksamhet med strålning, chefer och medarbetare ska ha tillräcklig kompetens, utrustningar och strålkällor som används i vården ska vara kontrollerade enligt plan, systematisk och regelbunden uppföljning av exponering av patienter vid diagnostik och röntgenvägledd behandling ska göras, strålningsrelaterade avvikelser ska systematiskt tas omhand och utredas, samt förberedelser för akutmottagningar och därefter specialistmottagningar att ta omhand personer vid strålningsrelaterad händelser i samhället.

Ansvarsfördelning framgår av Riktlinje gällande organisation, ansvar och samverkan för strålsäkerhet (RS 151-2013)

Intern kontroll av strålsäkerheten sker genom en koncerngemensam uppföljning av strålsäkerhet. (Rutin Diarienummer RS 151-2013.)

Förvaltningarna sammanställer en strålsäkerhetsrapport som lämnas till koncernkontoret senast 1 mars varje år och en koncerngemensam Strålsäkerhetsrapport sammanställs och fastställs av regiondirektören och tillställs regionstyrelsen senast 1 april varje år.

NU-sjukvårdens riktlinjer

Inom röntgendiagnostik ger interventionella procedurer och datortomografiundersökningar de högsta stråldoserna. Vid dessa procedurer finns risk för akuta strålskador såsom håravfall, temporär sterilitet, hudrodnader och i värsta fall svårläkta sår. Om patienten är gravid finns risk för fosterskador. Barn och ungdomar är mer strålkänsliga än vuxna. Val av alternativa metoder utan joniserande strålning är extra viktig vid undersökning av barn.

Antalet datortomografiundersökningar har ökat stort under senaste åren och utgör ca 15 procent av samtliga röntgenundersökningar. Stråldosen från dessa undersökningar är ca 70 procent av den totala stråldosen från alla undersökningar där joniserande strålning används. Var femte datortomografiundersökning är inte berättigad enligt en undersökning som Strålsäkerhetsmyndigheten har gjort.

Under året kommer en ökad återkoppling ske till verksamheterna kring icke berättigade radiologiska undersökningar.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Utbildning av verksamhetschefer	Strålsäkerhetsexpert	2017
Utbildning av remittenter	Strålsäkerhetsexpert	2017
Följa upp långa genomlysningstider som kan leda till hudskador.	Verksamhetschef på Bild och funktionsmedicin	2017
Följa upp praktisk strålskydd (graviditet)	Första linjen chef på radiologiska kliniken och klinisk fysiologi	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Andel icke berättigade CT-undersökningar, mätt genom remissgranskning.	Under en dag per månad utom under semesterperioden	33%	10 %	5 %
Andel patienter med huddos > 4 Gy som följs upp med återbesök	En gång per kvartal	inga	alla	alla
Kontroll av graviditet inför radiologisk undersökning (röntgen och nuklearmedicin)	Varje månad	60 %	80 %	100 %

Andel berörd personal med föreskriven strålsäkerhetsutbildning	En gång per år (årsberättelse, februari)	60-70 %	90 %	100 %

3.5 Överbeläggningar

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Överbeläggningar och utlokaliseringar medför ökad risk för vårdskador vilket stöds av regionala data och av nationella mätningar. Antalet överbeläggningar per 100 disponibla vårdplatser vid regionens sjukhus har under 2013-2015 varierat mellan 2,7 och 3,4. Regionen ligger över riksgenomsnittet. Medelbeläggningen vid avdelningarna har på regionnivå legat kring 92-93 procent, men med en stor variation mellan sjukhusen (2015 mellan 88-104 procent).

Fortsatt arbete innebär att anpassa antalet vårdplatser efter behov avseende både akut och planerad vård. Detta innebär bland annat att se över fördelningen av vårdplatser mellan olika verksamhetsområden och behovet under olika veckodagar och årstider. Bristen på hälso- och sjukvårdspersonal, främst sjuksköterskor, innebär att insatser behöver göras när det gäller översyn av arbetsuppgifterna för olika personalgrupper och deras fördelning vid vårdenheter.

Ett fortsatt arbete med att anpassa medelvårdtider är också nödvändigt. Detta kan bland annat innebära att effektivisera sjukhusens interna processer men också att förkorta tiden för vårdplanering inför överföring till kommunal hälso- och sjukvård. Ett utvidgat samarbete mellan sjukhus, primärvård och kommuner är viktigt för att förebygga akuta behov av slutenvårdsinsatser.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- I sin produktions- och kapacitetsplanering ta hänsyn till behovet av vårdplatser
- Utveckla system som stödjer förvaltningarnas samverkan kring användningen av vårdplatser
- Vårda system för uppföljning av beläggningsgrad, överbeläggningar, utlokaliseringar samt ledtider i vårdplaneringsprocessen

Förvaltningarna

- Planera för så många disponibla vårdplatser att en medelbeläggning som medför hög kvalitet och patientsäkerhet kan upprätthållas
- Öka inslaget av samverkan mellan förvaltningarna kring användning av vårdplatser
- Rapportera överbeläggningar, utlokaliseringar och disponibla vårdplatser till SKL:s nationella databas

Indikatorer för uppföljning

- Genomsnittlig beläggningsgrad på disponibla vårdplatser
- Antal beläggningar över 100 procent av disponibla vårdplatser
- Antal utlokaliseringar

NU-sjukvårdens riktlinjer

NU-sjukvården utmärker sig regionalt och nationellt med stor andel överbeläggningar (6/100 vårdtillfällen, jämfört med 3/100 vårdtillfällen). Överbeläggningar och utlokaliseringar medför inte bara risk för vårdskador utan påverkar även arbetsmiljön.

Daglig sjukhusgemensam vårdplatskoordinering underlättar att patient vårdas på rätt avdelning och rätt vårdnivå.

Sjukhusets interna processer kan effektiviseras så att medelvårdtider minskas. En utökad och tätare planering mellan sjukhus, primärvård och kommuner är nödvändig för att minska antalet utskrivningsklara patienter, och att förebygga slutenvårdsinsatser.

Att planera för tillräckligt antal disponibla vårdplatser i förhållande till aktuellt uppdrag är sjukhusets yttersta ansvar.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Implementera vårdplatstrappan	Områdeschef område III	Januari 2017
Implementera ny rutin för vårdplatskoordinering	Områdeschef område III	Vt 2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Utlokaliseringar	Månad	1,7/100 vtf*	0	0
Beläggingsgrad	Månad	Soma: 100% Psyk: 90%	90%	90%
Överbeläggningar	Månad	6/100 vtf	0	0

*december 2015-november 2016

3.6 Fallskador

VGR:s riktlinjer

Inriktning

I den nationella sammanställningen ”Markörbaserad journalgranskning, Skador i vården – utveckling 2013-2015” visar att andelen fallskador är ca 5,5 procent i den slutna, somatiska vuxensjukvården. Ungefär hälften av fallskadorna anses undvikbara och andelen har varit oförändrad under åren.

Metoden MJG uppmärksammar enbart när patienten fått en fysisk skada i samband med fall, varför antalet fallhändelser som inträffar på sjukhus troligen är större än vad som framkommer i den nationella sammanställningen. Erfarenhetsmässigt rör det sig ofta om allvarliga skador som frakturer och blödningar. Arbetet med att förebygga fallskador sparar

patienten onödigt lidande. Vårdtiden ökar i genomsnitt från 6 dagar till 14 dagar vid en vårdskada enligt ovan nämnda rapport, varför även onödiga kostnader kan minskas.

Koncernstaben har under 2016 utarbetat ett kunskapsunderlag för fallpreventivt arbete i VGR med utgångspunkt från SKL:s kunskapsunderlag. Implementeringen av detta arbete sker stegvis under 2017.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Stödjer genomförande av fallpreventivt arbete utifrån kunskapsunderlaget
- Leder regionala nätverk för fallskador tillsammans med trycksår
- Initierar och stödjer erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna

Förvaltningarna

- Implementera fallpreventivt arbete utifrån kunskapsunderlaget
- Deltar i regionalt nätverk
- Utbildar medarbetarna
- Rapporterar fall i avvikelserapporteringssystemet

Mål

- Halvera vårdskador orsakade av fall till 2018 och långsiktigt minska fallvårdskadorna med 95 procent. Mäts mot utgångsläge 2015.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Information om fallförebyggande arbete	Utvecklingsenheten, utvecklingsledare resp. område	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Antal vårdskador orsakade av fall (MCP)	Månad	MCP 248	Halvering	Halvering
Andel fallriskvärderingar på patienter >18 år inom slutenvård	Månad	72%	95%	100%
Andel riskpatienter som erhåller fallpreventiva åtgärder	Månad	Rapport saknas	75%	>75%

3.7 Undernäring

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Undernäring medför ökade risker för uppkomst av några av de vanligaste skadorna i vården, bland annat vårdrelaterade infektioner, trycksår och fallskador. Undernäring är oftast orsakad av en bakomliggande sjukdom. Brister i vård och behandling kan bidra till att patienten inte får sitt behov av näring tillgodosett och därigenom bidra till att undernäringen i sig uppkommer, förvärras eller att den kvarstår onödigt länge. Undernäring kan därigenom i sig själv utgöra en vårdskada. Det finns idag ingen kunskap om hur vanlig denna vårdskada är, även om det finns belägg för att den förekommer i betydande omfattning.

Enligt SOSFS 2014:10 om förebyggande av och behandling av undernäring ska vårdgivaren fastställa rutiner för när en patients näringstillstånd ska utredas, hur en utredning ska göras, samt hur undernäring ska förebyggas och behandlas.

Trots att undernäring länge har varit ett välkänt problem har inte tillräckliga resultat uppnåtts för att uppfylla de krav som framkommer av Socialstyrelsens föreskrifter. För att minska risken för uppkomst av de vanligaste vårdskadorna, inklusive undernäring, bör ett arbete bedrivas som inriktar sig på öka tillämpningen av rutiner för att förhindra och behandla undernäring.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Under 2017 upprätta regionala medicinska riktlinjer som säkerställer att kraven enligt SOSFS 2014:10 uppfylls (så långt det är möjligt ska hänvisning göras till de rutiner som finns i Vårdhandboken)
- Under 2017 i journalsystemen för slutenvård inrätta de sökord som behövs för att säkerställa och följa upp dokumentation av riskbedömningar och upprättande av individuella nutritionsplaner samt för behandling och uppföljning i enlighet med de upprättade nutritionsplanerna

Förvaltningarna

- Under 2017 upprätta och införa rutiner för bedömning av risk för undernäring, upprättande av individuella nutritionsplaner och uppföljning av nutritionsbehandlingen (så långt det är möjligt ska de rutiner som finns i Vårdhandboken tillämpas och bygga på de regionala medicinska riktlinjerna)
- Säkerställa att sådana händelser där undernäring uppkommit eller förvärrats under sjukhusvård och som inte uppenbart har orsakats direkt av patientens grundsjukdom rapporteras och handläggs i avvikelshanteringssystemet MCP

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Implementera nya rutiner för undernäring	Utvecklingsenheten	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Andel gjorda riskbedömningar för undernäring	Månad	Rapport saknas	50%	95%

3.8 Läkemedelsrelaterade skador

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Undvikbara läkemedelsrelaterade skador drabbar cirka 1 500 patienter årligen inom den somatiska slutenvården av vuxna i VGR. Läkemedelsfel kan inträffa vid en rad steg i processen från beslut att behandla med ett läkemedel fram till att det tillförs patienten.

För att förebygga skador krävs regionalt insatser framför allt inom läkemedelsorganisationen, patientsäkerhetsorganisationen och IS/IT organisationen. Insatserna kan omfatta säkra läkemedelsrekommendationer, säker läkemedelsshantering, säkert IT-stöd (beslutstöd och stöd vid förskrivning, ordination, iordningställande och tillförsel) och säker informationsöverföring. Betydelsen av patientdelaktighet i dessa sammanhang kan inte överskattas.

Under åren har insatserna inom detta område fokuserats på patientdelaktighet och informationsöverföring, riktlinjer och rutiner har skapats för att säkerställa att alla patienter som skrivs ut från sjukhus erhåller en skriftlig läkemedelsberättelse och aktuell läkemedelslista.

Arbetet med att öka följsamheten till riktlinjer om läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelse fortsätter 2017.

För inlaggande patienter på sjukhus finns det bland annat risk för fel i ordination, iordningställande av fel läkemedel eller styrka och administrering till fel patient.

Sjukhusapoteket VGR har påbörjat ett projekt för breddinförande av slutenvårdados i VGR. Perorala läkemedel kommer att packas i påsar, ett läkemedel per påse och intagningstillfälle. Påsarna märks med patient-ID, läkemedel och styrka, klockslag et cetera. Farmaceut utför farmaceutisk validering av ordination före packning av läkemedel i påsar.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Stöd till läkemedelskommitté i arbetet med regionala medicinska riktlinjer
- Stöd till arbetet med säkrare IT-stöd i läkemedelsprocessen
- Fortsatt uppföljning av att patienter som skrivs ut från sjukhus erhåller skriftlig läkemedelsberättelse
- Stödja implementering av ePed som stöd vid ordination och iordningställande av läkemedel till barn inom slutenvård
- Sammanställning och analys av Lex Maria-ärenden och händelseanalyser avseende läkemedelsavvikelser i VGR:s regionala databas och i Nitha Kunskapsbanken, i

syfte att identifiera bakomliggande orsaker och förebyggande åtgärder som ett led i att utveckla strategin att minska läkemedelsrelaterade vårdskador

Förvaltningarna

- Följa upp och säkra att patienter som är 75 år eller äldre och som är ordinerade fem eller fler läkemedel erbjuds läkemedelsavstämning
- Följa upp och säkra att samtliga patienter som skrivs ut från sjukhus erhåller skriftlig läkemedelsberättelse och läkemedelslista vid utskrivningen
- Medverka i projekt slutenvårdsdos
- Medverka i utvecklingen av farmaceutiska tjänster i vården
- Följa upp kvalitetsrevision av läkemedelshantering
- Implementering av ePed som stöd vid ordination och iordningställande av läkemedel till barn inom slutenvård

Indikatorer för uppföljning

- Andelen patienter som erhåller läkemedelsberättelse och läkemedelslista
- Antal vårdplatser som försörjs via slutenvårdsdos och för hur stor andel (procent) av alla perorala läkemedel
- Antal farmaceutiska tjänster i vården

Mål

- Specialistvården: Olämpliga läkemedel till personer, 75 år och äldre, ska minska mot föregående år

NU-sjukvårdens riktlinjer

NU-sjukvården ska följa [regionala medicinska riktlinjen](#) för utskrivningsinformation gällande läkemedel.

Införande av slutenvårdsdos påbörjas under 2017. Målet är både säkrare läkemedelshantering och frigjord tid för sjukvårdspersonal. Revision av läkemedelshantering görs kontinuerligt.

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Fortsatt implementering av NU-gemensam mall för skriftlig utskrivningsinformation	Utvecklingschef	2017
Revision av läkemedelshantering	Chef läkemedelsenhet	2017
Införande av slutenvårdsdos i enlighet med regional plan	Chef läkemedelsenhet	2017

Mätetal	Frekvens	Nuläge	Målvärde 2017	Målvärde 2018
Andel utskrivningar där patient fått skriftlig information enligt rutin (ur VP 2017)	Månad	58%	80%	100%
Antal uppföljningar av verksamheternas åtgärdsplaner, efter utförd kvalitetsrevision (läkemedelsenheten)	Kvartal	0	6	8
Antal vårdenheter som försörjs med slutenvårdsdos	Kvartal	0	30	32

3.9 Patientsäkerhetsforskning

VGR:s riktlinjer

Inriktning

VGR ska även under 2017 stödja forskning inom patientsäkerhetsområdet som bedrivs inom regionen.

Ansvarsfördelning

Koncernstab

- Informera förvaltningarna om medel som finns tillgängliga för patientsäkerhetsforskning och om aktuella ansökningsperioder
- Årligen sammanställa och till förvaltningarna återföra information om den patientsäkerhetsforskning som bedrivits på basen av de särskilda medlen
- Stödja och medverka till forskningsresultaten sprids

Förvaltningarna

- Säkerställa att informationen om tillgängliga medel och ansökningsperioder sprids
- Säkerställa att de projekt som erhållit medel kan genomföras inom angivna tidsramar
- Säkerställa att de resultat som framkommer av forskningen sprids inom förvaltningen och till koncernstaben

NU-sjukvårdens riktlinjer

Nedan beskrivs projekt inom ämnet patientsäkerhet som håller vetenskaplig kvalitet med målsättning att rapportera resultatet på nationella/internationella möten och publicera dem i pubmed indexerad litteratur.

Målsättningen är att resultat från studierna som innebär förbättringar för patienter eller för organisationen ska implementeras så fort som möjligt efter analys och offentliggörande.

Aktiviteter/Forskningsprojekt	Ansvarig	Tidplan
Medför vård av sköra äldre patienter på en MÅVA mer patientsäker läkemedelsbehandling än på en vanlig vårdavdelning?	Ekerstad, Niklas	2013-2018
En kompetensbaserad fortbildning för pediatrika bakjourer i Västra Götalandsregionen - effekter på patientsäkerhet	Wekell, Per	2014 - pågår
Jämförelse av precision och noggrannhet vid skattande av blodsockernivåer med olika CGM-system för kontinuerlig blodsockermätning hos vuxna patienter med typ 1 diabetes med sviktande njurfunktion. Mätning av upplevelsen att använda systemen i dagligt liv.	Lind, Marcus/ Andelin, Mervi / Olafsdóttir Arndís Finna	2014 - pågår

3.10 Patientsäkerhetsutbildning

VGR:s riktlinjer

Inriktning

Öka kunskapen och medvetenheten kring patientsäkerhetsfrågor för att uppnå hög säkerhet i hälso- och sjukvården samt att orientera sig om teorier och metoder för detta.

Ansvarsfördelning

Koncernstaben

- Anordna utbildningar i patientsäkerhet för befattningshavare på hög strategisk nivå i förvaltningarnas patientsäkerhetsarbete, samt utbilda utbildare

Förvaltningarna

- Säkerställa att förvaltningens linjechefer har den kompetens som de behöver avseende patientsäkerhet
- Säkerställa att personalen ges möjlighet att genomgå de E-utbildningar i patientsäkerhet som hålls tillgängliga

Aktiviteter	Ansvarig	Tidplan
Delta i regionens patientsäkerhetsutbildning	Utvecklingsenheten	2017

Ärende 9

Tjänsteutlåtande

Datum 2016-12-19

Diarienummer NU 2017-00088

Västra Götalandsregionen

NU-sjukvården/utvecklingsenheten

Handläggare: Henrik Olsson

Telefon: 010-435 46 20

E-post: henrik.p.olsson@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Åtgärder med anledning av revisionsrapporten ”Granskning av verksamhetsanpassad bemanning – läkares schemaläggning”

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården antar rapporten ”Läkares schemaläggning” att utgöra svar till regionstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Bifogad rapport är en uppföljning av den handlingsplan som NU-sjukvården fastställde februari 2016, med anledning av revisionsrapporten ”Verksamhetsanpassad bemanning – läkares schemaläggning”. Inventering visar att lagar och riktlinjer till stor del följs. Det finns undantag som ibland kan motiveras till exempel av verksamhetens behov. Det framkommer i inventeringen att förvaltningsgemensam riktlinje för schemaläggning saknas och att intern kontroll delvisa saknas. Arbetsgruppen har tagit fram ett förslag till förvaltningsgemensam rutin ”Läkares schemaläggning” och rutinen bereds vidare i sjukhusledningen.

Beredning

Ärendet har beretts i arbetsgrupp med representanter från såväl område I, II och III samt stöd av HR-enheten. Information i sjukhusledning och central samverkansgrupp.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Henrik Olsson
Utvecklingschef och tf chefläkare

Bilaga

- Rapport ”Läkares schemaläggning”, 2016-10-17.

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Regionstyrelsen, regionstyrelsen@vgregion.se

Rapport

Datum 2016-10-17

Diarienummer NU 2017-00088

Västra Götalandsregionen

NU-sjukvården/utvecklingsenheten

Handläggare: Henrik Olsson

Telefon: 010-435 46 20

E-post: henrik.p.olsson@vgregion.se

Läkares schemaläggning

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	3
Faktainsamling NU-nivå.....	3
Metod.....	3
Läkarutveckling 2013-2016.....	3
Relation ordinarie arbetstid och jour	4
Uttag av intjänad jourkompensation.....	5
Produktion	6
Områdesvis inventering	7
Metod.....	7
Allmänt intryck.....	7
Kompetensnivå	7
Tjänstgöringens längd	7
Dygns- och veckovila samt återhämtning	8
Jourkompensationsledighet	8
Förläggning av arbetstid	8
Uppföljning på förvaltningsnivå.....	8
Regionala initiativ.....	9
Diskussion och fortsatt arbete.....	9

Sammanfattning

Aktuell rapport är en uppföljning av den handlingsplan som NU-sjukvården fastställde februari 2016, med anledning av revisionsrapporten Verksamhetsanpassad bemanning – läkares schemaläggning.

Inventering visar att lagar och riktlinjer till stor del följs. Det finns undantag som ibland kan motiveras t.ex. av verksamhetens behov. Det framkommer i inventeringen att förvaltningsgemensam riktlinje för schemaläggning saknas och att intern kontroll delvis saknas.

Arbetsgruppen rekommenderar sjukhusledningen att:

1. Fastställa gemensamma riktlinjer för schemaläggning av läkare
2. Skapa rutiner för internkontroll av arbetstider/schemaläggning

Bakgrund

På uppdrag av Revisorskollegiet i Västra Götalandsregionen (VGR) genomförde EY 2015 en granskning av verksamhetsanpassad bemanning – läkares schemaläggning. Granskningens syfte var att granska hur regionstyrelsen och utvalda sjukhusstyrelser säkerställer en ändamålsenlig styrning och uppföljning av läkares schemaläggning och bemanning vid sjukhusen. Granskningen avgränsades till den övergripande styrningen avseende schemaläggning av läkare. Således granskade man inte hur schemaläggning av läkare går till vid varje verksamhet/enhet inom sjukhuset. Övriga personalkategorier ingick inte i granskningen.

Revisorskollegiet rapport innebar kritik mot styrelsens nuvarande styrning och uppföljning avseende läkares schemaläggning. Granskningen avsåg egentligen inte hur schemaläggning gjordes på enskilda enheter men problemet var att sjukhusen inte hade en samlad bild av hur schemaläggningen gick till. Med anledning av rapporten fastställde NU-sjukvårdens utförarstyrelse en handlingsplan 2016-02-25 (Diarienummer NU 307-2015) som skulle återrapporteras till NU-styrelsen hösten 2016. Parallellt avkrävde Regionstyrelsen en rapport från samtliga granskade styrelser senast 2017-01-31 (Diarienummer RS 4015-2015).

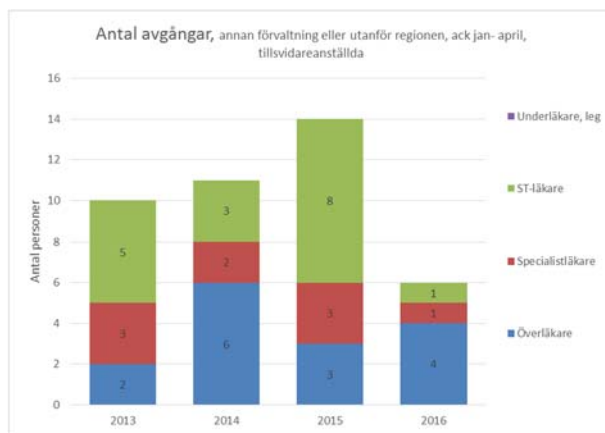
Faktainsamling NU-nivå

Metod

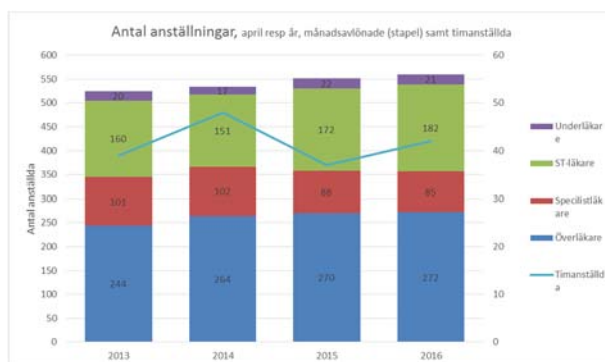
Statistik för läkargruppen inhämtades från Heroma/Cognos. Läkargruppen delades upp i överläkare, specialistläkare, ST-läkare, underläkare och timanställda (vanligen pensionärer). Bemanningsläkare och AT-läkare exkluderades från materialet. Datum valdes till 1 april respektive år, för att även få med år 2016. I de fall en tidsperiod studeras valdes perioden 1 januari – 1 april för respektive år.

Läkarutveckling 2013-2016

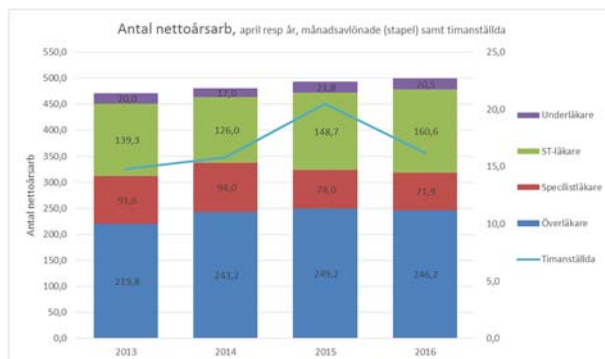
Antal läkare som slutar i NU-sjukvården, pensionsavgångar borträknade, är relativt få. Tvärtom ökar såväl antalet anställda läkare som antal nettoårsarbetare. Främst är det gruppen ST-läkare och överläkare som ökar samtidigt som antalet specialistläkare minskar.

Figur 1 Antal avgångar, pensionsavgångar borträknade, jan-april för respektive år

Figur 2 Antal anställda läkare, fördelat per kategori, april månad respektive år

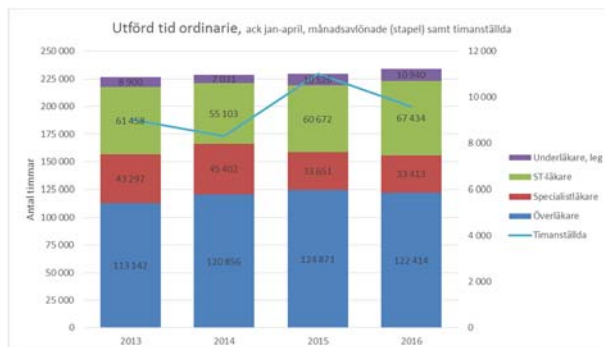
Figur 3 Antal nettoårsarbetare läkare, fördelat per kategori, april månad respektive år

Relation ordinarie arbetstid och jour

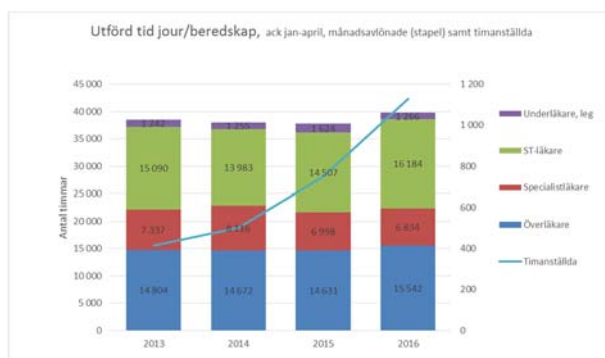
När schemat läggs in i Heroma anges om det är ordinarie arbetstid, jour eller beredskap. Enligt läkarnas specialbestämmelser finns möjlighet för arbetsgivaren att förlägga läkares arbetstider helgfri måndag till fredag mellan 07.00-21.00. Det hade varit önskvärt att särredovisa utförd tid jour under "normal arbetstid", men befintliga IT-system erbjuder inte de möjligheterna.

Ur arbetsrättsligt perspektiv (enligt Allmänna Bestämmelser och läkarnas specialbestämmelser) menas med jour att läkaren finns till förfogande på arbetsplatsen, beredd att omedelbart utföra aktivt arbete. Med beredskap menas att läkaren finns till förfogande utanför arbetsplatsen, redo att inom viss tid inställa sig på arbetsplatsen, samt finnas tillgänglig på telefon för rådgivning. Såväl jour som beredskap kan innebära aktivt eller passivt arbete och benämns då "utförd tid" resp. "vilotid".

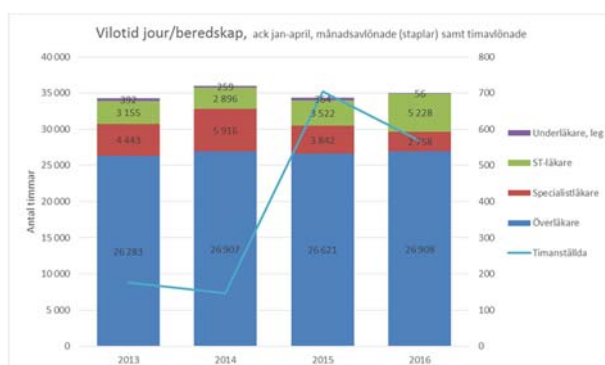
På sjukhussvenska menas med jour ofta en position kopplad till akutarbete. Jourlinjen består ofta av en primärjour, som är mindre erfaren och tar hand om patienten i första ledet, samt en bakjour, som är mer erfaren. I sin arbetsbeskrivning kan såväl primär- som bakjour ha att utföra arbete på arbetsplatsen (aktiv jour), beredskap på arbetsplatsen, eller beredskap utanför arbetsplatsen. Vidare kan det finnas positioner som inte benämns "jour" men som får jourersättning, t.ex. rondförstärkning på helger.

Figur 4 Utförd antal timmar på ordinarie arbetstid, jan-april för respektive år

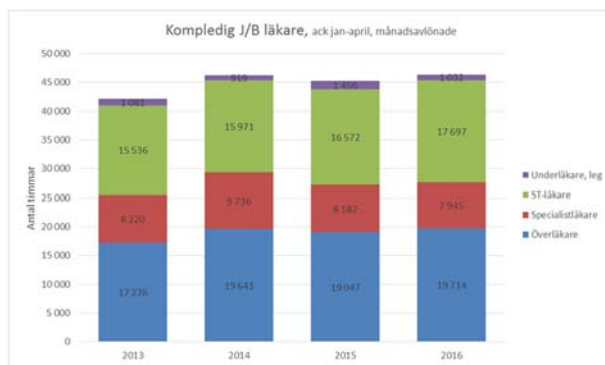
Figur 5 Utförd tid jour/beredskap, jan-april för respektive år

Figur 6 Vilotid jour/beredskap, jan-april för respektive år

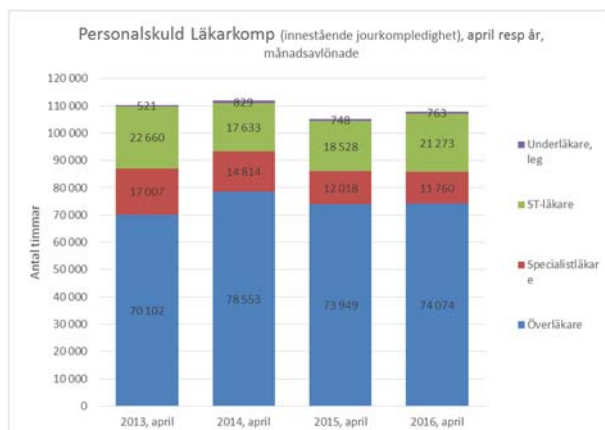
Uttag av intjänad jourkompensation

Intjänad jourkompensationstid tas ut delvis som lön, delvis som kompensationsledig tid. En vanlig fördelning är 30 procent i lön och 70 procent i tid.

Figur 7 Uttagen kompensationsledighet i tid, jan-april för respektive år

Enligt avtal får den anställda maximalt inneha 200 timmars inestående jourkompensation. Vid avstämning, som görs årligen, regleras det antal som överstiger 200 timmar enligt särskild ordning, t.ex. med kontant utbetalning. Ett undantag utgörs av den jourkompensation som intjänades före 2009-01-01 vilken kan sparas utöver de 200 timmarna (Avtal om uttag av kompensation för jour och beredskap för läkare, regionalt avtal daterat 2009-04-07). Vid byte till ny befattning med ny lönesättning ska inestående jourkomp utbetalas innan ny tjänst tillträds. Arbetstagare som så önskar har rätt att ta med 200 timmar i den nya befattningen (överenskommelse mellan NU-sjukvården och läkarföreningen, 2010-05-06).

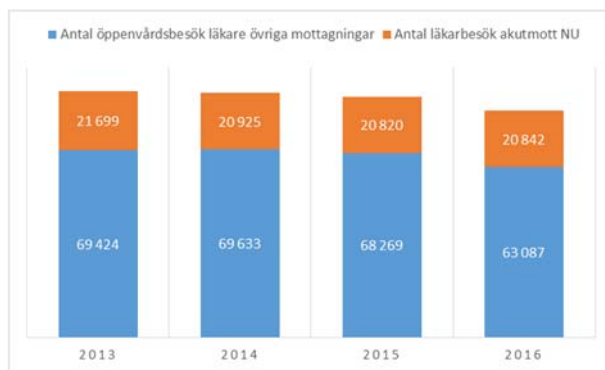
Figur 8 Personalskuld för intjänad jourkompensation, april respektive år

Personalskulden för intjänad jourkompensation är sakta avtagande men om rutiner enligt ovan följdes helt torde sannolikt minskningen varit större.

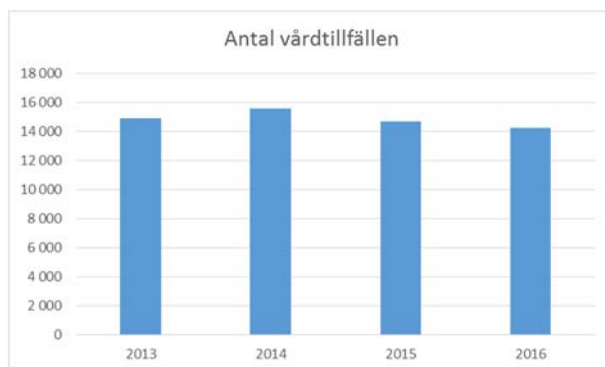
Produktion

Samtidigt som antalet nettoårsarbetare ökar ses paradoxalt att produktion, mätt i läkarbesök och vårdtillfällen, avtar successivt under åren 2013-2016. Denna problematik belystes nyligen ur ett nationellt perspektiv i den statliga utredningen Effektiv Vård (SOU 2016:2) och kommenteras därför inte ytterligare här.

Figur 9 Antal öppenvårdsbesök till läkare på akutmottagning resp övriga mottagningar, jan-april för respektive år

Figur 10 Antal vårdtillfällen, jan-april för respektive år

Områdesvis inventering

Metod

En arbetsgrupp bestående av fyra läkare och tre administratörer med kompetens inom läkarschema (2-3 representanter per område) fick i uppdrag att inventera sina respektive områden. Som utgångspunkt hade man regionens ”riktlinjer för lokal översyn och förändring av jourorganisation och arbetstidsförläggning för läkare”, daterat 2006-05-12, underskrivet Lars Sahlman, Personalstrategiska avdelningen.

Allmänt intryck

Av inventeringen framkommer att stora förändringar av schemaplanering gjordes när riktlinjerna kom 2006. Det samlade intrycket är att riktlinjerna till stor del följs och att ATL-reglerna har stor påverkan på hur schemaläggningen görs.

Kompetensnivå

Flertalet jourlinjer bemannas av minst legitimerad läkare. I många verksamheter förekommer AT-jourer, men under handledning av minst legitimerad läkare. En verksamhet använder sig av ensam AT-jour nattetid.

Tjänstgöringens längd

Alla verksamheter har anpassat sina arbetspass, så att man inte regelmässigt överstiger 18 timmars tjänstgöring vid sjukhusbunden verksamhet. Enstaka pass kan vara upp mot 20 timmar. Det finns exempel på verksamheter som medvetet

kortat sina arbetspass ned till omkring 14 timmar, men så gott som ingen sjukhustung specialitet klarar målet på 13 timmar.

Dygns- och veckovila samt återhämtning

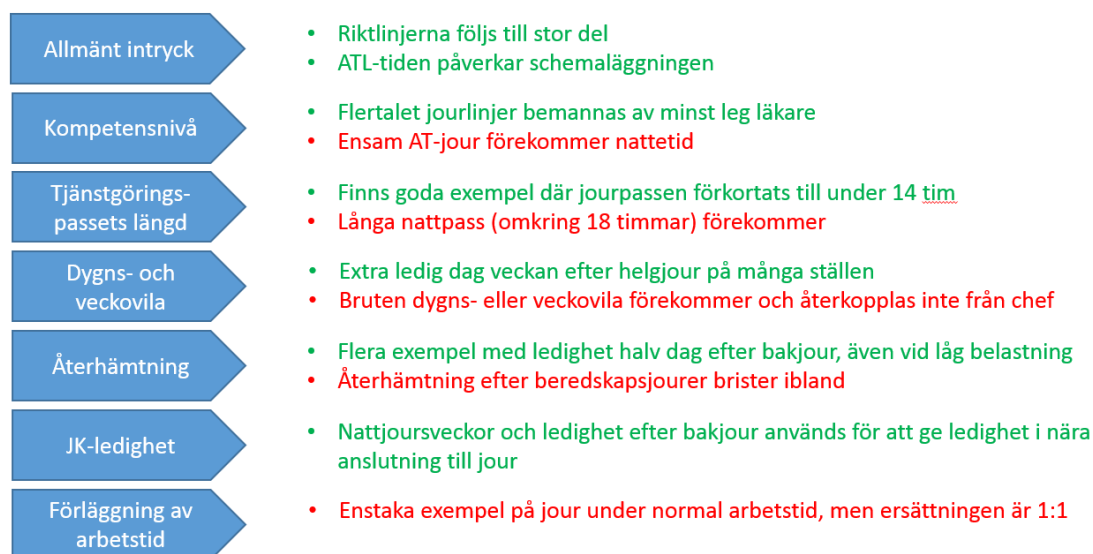
Många verksamheter beskriver en kulturförändring senaste 5-10 åren, där man respekterar dygns- och veckovila. Framför allt i samband med beredskapspass, finns det fortfarande flera verksamheter som inte fullt ut klarar krav på dygns- eller veckovila. Det framkommer också verksamheter där den anställde via Heroma får signaler på att dygns- eller veckovila är bruten, men återkoppling från chef inte görs.

Jourkompensationsledighet

Många verksamheter använder nattjournsveckor och ledighet efter bakjour för att ge ledighet i nära anslutning till jour.

Förläggning av arbetstid

Det finns enstaka verksamheter som förlägger jour under perioden måndag – fredag kl 07-21, då med samma ersättning som vid ordinarie arbete. Jourpass med extra förmånlig ersättning under dessa tider har vi inte identifierat vid denna inventering.

Figur 11 Sammanfattning av väsentliga fynd i inventering av läkarnas schemaläggning

Uppföljning på förvaltningsnivå

Schemat läggs av schemaläggare i separat system (ofta Excel eller Medinet) och förs över till Heroma av Heromarapportör. Signaler om dygns/veckovila kommer med automatik till Heromarapportör vid detta skede av schemaläggning och ska enligt instruktion beaktas. Sannolikt brister detta led i många fall och återkoppling till schemaläggare/chef saknas. En orsak till det kan vara att signalsystemet såsom det används/är konstruerat ger många falska signaler, och man kan då missa de riktiga varningarna.

Respektive chef ansvarar att följa ATL-tiden. Med Heromarapportörs hjälp ska övertidsjournal (där ATL-tid framgår) kontrolleras månadsvis eller när medarbetare närmar sig taket för övertid (200 timmar). Medarbetaren ska få en återkoppling ifall ATL-tiden överskrids ifrån chef.

HR har konsultrollen vid frågor. HR stödjer Heromarapportörsfunktionen genom att anordna nätverksträffar. Det finns även en utsedd kontaktperson för varje område som håller ihop Heromarapportörerna inom sitt område. HR och löneservice förmedlar information till Heromarapportörerna genom kontaktpersonerna.

Extra granskning görs av verksamheter där de fackliga organisationerna begär kontroll av flexsaldon och ATL-timmar. Systematisk internkontroll görs inte.

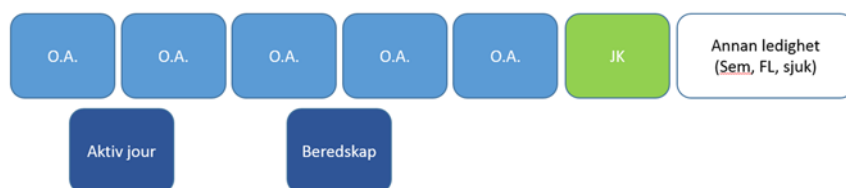
Regionala initiativ

I Regionstyrelsens svar på granskningsrapporten "Granskning av verksamhetsanpassad bemanning – läkares schemaläggning" (Diarienummer RS 4015-2015), framkommer att regiondirektören tagit beslut om viljeinriktningen "Kontinuitet i vården och arbetstidsförläggning" och att koncernstab HR och förvaltningarnas HR-chefer tillsammans ska stödja införandet av viljeinriktningen. Hittills har det varit otydligt vad viljeinriktningen ska betyda i praktiken.

Diskussion och fortsatt arbete

Sammanfattningsvis konstateras att antalet läkare i NU-sjukvården ökat något under tidsperioden 2013-2016. Samtidigt noteras en sjunkande produktion mätt i antalet läkarbesök och vårdtillfällen. Detta är oroande och har sannolikt flera förklaringar, t.ex. sjuksköterskebrist som belastar läkargruppen, tilltagande krav på dokumentation, komplicerade IT-system, etc.

Något förenklat arbetar **medelläkaren** i NU-sjukvården fem ordinarie arbetsveckor följt av en jourkompensationsledig vecka. Under dessa fem arbetsveckor har han/hon även en jourvecka och en beredskapsvecka.

Figur 12 Förenklad fördelning för medelläkaren i NU-sjukvården, mellan ordinarie arbetstid (O.A.), Aktiv jour, Beredskap och jourkompensationsledig tid (JK). Annan ledighet såsom semester, sjukdom, föräldraledighet, etc har inte penetrerats ytterligare, men är sannolikt inte mer än för andra yrkeskategorier inom sjukvården.

På förvaltningsnivå är joursystemet sannolikt resurseffektivt. Det utesluter inte att joursystemet kan ge problem i enstaka jourtunga verksamheter, särskilt om planering och samordning brister.

Inventering visar att lagar och riktlinjer till stor del följs. Det finns undantag som ibland kan motiveras t.ex. av verksamhetens behov. Det framkommer i inventeringen att förvaltningsgemensam riktlinje för schemaläggning saknas och

att intern kontroll delvis saknas. Arbetsgruppen bedömer därför att ett första steg är att ta fram gemensamma riktlinjer och skapa rutiner för internkontroll. Arbetsgruppen anser att riktlinjerna bör inkludera att schema ska läggas utifrån patienternas behov och att samordning mellan yrkesgrupper bör göras. I detta sammanhang bör "patienterna" tolkas i ett vitt grepp, dvs inte bara dagens patienter/köer, utan även morgondagens patienter i form av utvecklings-, utbildnings-, fortbildnings- och forskningsbehov.

Arbetsgruppen har tagit fram ett förslag på förvaltningsgemensam rutin för schemaläggning av läkare och rekommenderar sjukhusledningen att:

1. Fastställa rutin för schemaläggning av läkare
2. Skapa rutiner för internkontroll av arbetstider/schemaläggning

Ärende 10

Tjänsteutlåtande

Datum 2017-01-04

Diarienummer NU 2016-00610

Västra Götalandsregionen**NU-sjukvården/planeringsenheten**

Handläggare: Anders Kullbratt

Telefon: 0709-41 55 85

E-post: anders.kullbratt@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Investeringsprojekt – Moduler för barn- och ungdomspsykiatrisk slutenvård med tillhörande skola

Förslag till beslut

Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:

1. Styrelsen för NU-sjukvården uppdrar åt sjukhusdirektören i enlighet med styrelsebeslut 2016-10-28 avseende Vänerviken, att underteckna uppdragsbekräftelse för genomförande av investeringsprojekt.

Sammanfattning av ärendet

Styrelsen för NU-sjukvården beslutade vid sammanträde 2016-10-28 att barn- och ungdomspsykiatrisk slutenvård med tillhörande skola ska flytta in i paviljong på NÄL från juni 2017 fram till dess att nytt psykiatrihus på NÄL är inflyttningsklart, beräknat till år 2020. Beslutet innebär etablering av moduler på NÄL som är anpassade för barn- och ungdomspsykiatrisk slutenvård samt uppsägning av externt hyreskontrakt från juli 2017.

En uppdragsbekräftelse för genomförande av investeringsprojekt, iordningställande av moduler till barn- och ungdomspsykiatrisk slutenvård med tillhörande skola, finns framtagen.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
SjukhusdirektörAnders Kullbratt
Planeringschef

Bilagor

- Uppdragsbekräftelse för genomförande av investeringsprojekt, 2016-12-01

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Anders Kullbratt, planeringschef, anders.kullbratt@vgregion.se

2016-12-01 D:nr: Fast

Näl Bup akutavdelningen Vänerviken moduler

Projekt: 10624

Uppdragsbekräftelse för genomförande av investeringsprojekt

Hyresvärd: Västra Götalandsregionen
Västfastigheter
Uddevalla sjukhus
Fjällvägen 9
451 80 Uddevalla

Hyresgäst: Nu-sjukvården
Anders Kullbratt
Ledningskansliet för NU-sjukvården, NÄL, 461 85 Trollhättan

Hyresobjekt: Näl

Åtgärder:

Iordningställande av moduler till Bup akutavdelning med tillhörande skola. Verksamheten är idag lokaliserad i Vänersborg där det isolerade läget gör att man saknar kompetenta vårdgrannar som kan assistera i exempelvis akuta situationer. Lokalerna är även slitna och har en del provisoriska säkerhetslösningar.

Modulerna kommer omfatta ca 650 m² och placeras i nära anslutning till psykiatrien på Näl och därmed kan få stöd i exempelvis akuta situationer. Modulerna är tänkta att stå i cirka fyra år till den nya byggnaden för psykiatrien är klar och verksamheten kan flytta dit.

Internt upplåtelseavtal tecknas separat för löpande hyran med en löptid ca 2017.04.01–2021.12.31 och en månadshyra på 110 000 kr.

En kostnad på ca 2 340 000 kr tillkommer vid avetableringen av modulerna.

Inflyttning samordnas med verksamheten under juni månad då nuvarande hyresavtal avslutas 2017.07.01.

Investeringskostnad .	10 670 000:-

Hyrestillägg	10 670 000:-, 4 år, 2,9 % ränta, annuitet – årskostnad	2 800 000:-

Bilaga 1. Planritning

Denna överenskommelse är upprättad i två exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Uddevalla 2016-12-01

Trollhättan 2016-

Västfastigheter
Distrikt Väst

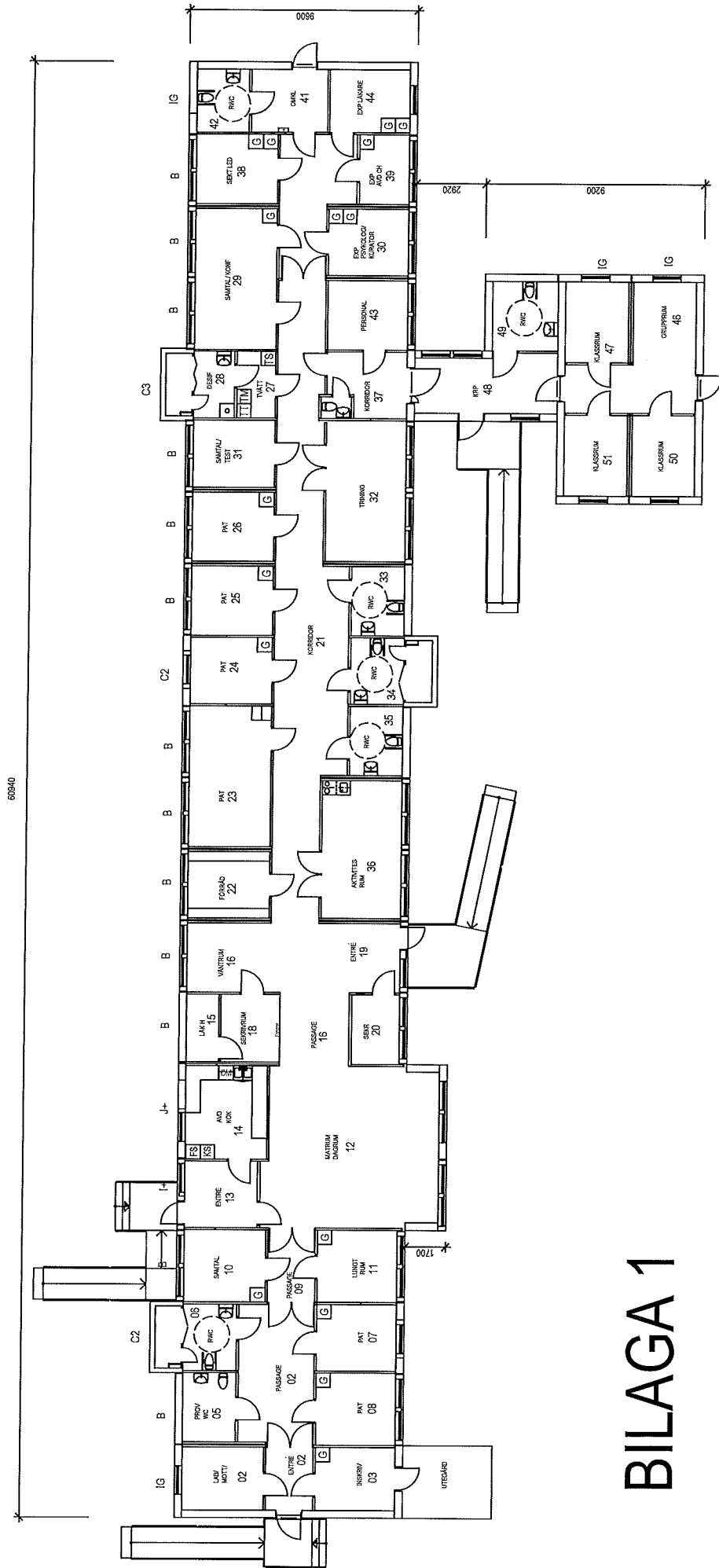
NU-sjukvården

.....
Jonas Carlson
Fastighetsförvaltare

.....
~~Anders Kullbratt~~
~~Biträdande sjukhusdirektör~~

Lars Wiklund

BILAGA 1

Ärende 11

Tjänsteutlåtande

Datum 2017-01-25

Diarienummer NU 2017-00089

Västra Götalandsregionen**NU-sjukvården/planeringsenheten**

Handläggare: Anders Kullbratt

Telefon: 0709-41 55 85

E-post: anders.kullbratt@vgregion.se

Till styrelsen för NU-sjukvården

Byggnad för administrativa arbetsplatser på NÄL

Förslag till beslut**Styrelsen för NU-sjukvården föreslås besluta:**

1. Styrelsen för NU-sjukvården uppdrar åt sjukhusdirektören att fullfölja ansökan om byggnad för arbetsplatser på NÄL såsom ett mindre verksamhetsdrivet investeringsprojekt (MVI) i enlighet med tjänsteutlåtande daterat 2017-01-25.
2. Inre planlösning beslutas i sjukhusledningen efter vidare utredning.

Sammanfattning av ärendet

NU-sjukvården har identifierat ett behov av administrativa arbetsplatser dels genom inkomna ärenden till planeringsenheten, dels genom projektet *Administrativa arbetsplatser för läkare*. Projektet har genomfört en inventering av administrativa arbetsplatser för läkare på NÄL och Uddevalla sjukhus. Projektet är inte avslutat men det har framkommit en brist av cirka 30-60 arbetsplatser. Därtill finns idag en tillfällig paviljonglösning med cirka 28 arbetsplatser. Vid ombyggnation av BB-Gyn undanträngs ytterligare 11 administrativa platser. I samband med kommande ombyggnationer kommer ytterligare behov av administrativa arbetsplatser att uppstå. En del vårdnära ytor som idag används som administrativ yta bör konverteras till annat innehåll.

Föreslagen lokalyta kommer att tillåta olika personalkategorier och möjliggör en flexibel inre lokallösning, alltifrån en mer fritt disponerad disposition modell aktivitetsbaserat kontor, till en mer traditionell kontorsmiljö. Beroende på val av inre lokallösning genereras mellan 70-100 platser.

Föreslagen placering är en tillbyggnad på hus M63. Plan 3 inrymmer idag arbetsterapi, på plan 2 restaurang och bibliotek. Tillbyggnaden omfattar ca 875 m². Ansökan avses göras inom ramen för regionala mindre verksamhetsdrivna investeringsprojekt (MVI), vilken innebär en förenklad process samt en mer gynnsam finansiering då hyreskostnaden subventioneras genom hyresbidrag från regionstyrelsen. Total byggkostnad är beräknad till 24 miljoner kronor. Utrustning och inredning ingår inte.

Notera att ytor och kostnader från bifogad förstudie har uppräknats utifrån sena uppgifter från Västfastigheter om större lokalyta. Justerad förstudie kommer inom kort. Ytor och kostnader i detta tjänsteutlåtande stämmer.

Genomförande av beslut

Om beslut tas i början av 2017 kan byggstart påbörjas sent 2017.

Beredning

Ärendet har beretts av planeringsenheten och Västfastigheter. Information till centrala samverkansgruppen 2017-01-18. Ärendet har föredragits sjukhusledningen 2016-01-10.

NU-sjukvården

Lars Wiklund
Sjukhusdirektör

Anders Kullbratt
Planeringschef

Bilaga

- Förenklad förstudie, M63 administrativa lokaler, december 2016.

Besluten skickas till

- Diariet, nusjukv.kansli@vgregion.se
- Anders Kullbratt, planeringschef, anders.kullbratt@vgregion.se

Norra Älvsborgs länssjukhus NÄL Trollhättan Projekt 30173

M63 Administrativa lokaler
Förenklad förstudie december 2016

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Regionövergripande planering	3
3. Förutsättningar	3
4. Förslag	4
5. Fastighet	4
6. Tidplan	4
7. Genomförande och utgifter	5

1. Sammanfattning

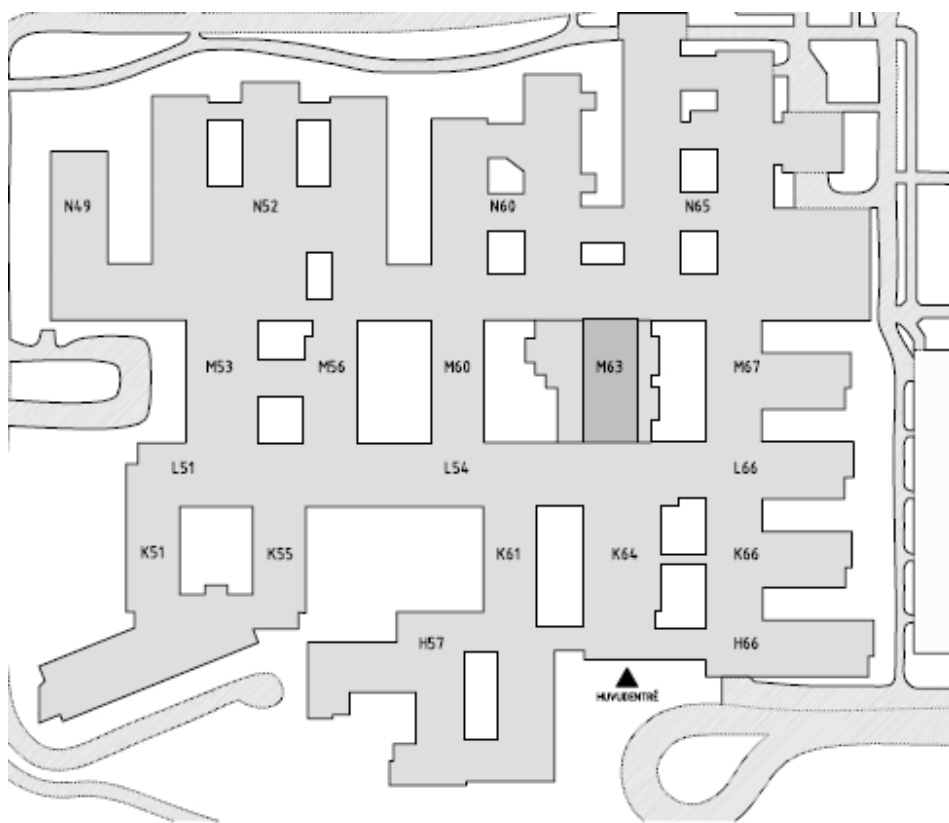
För att frigöra yta för vårdnära verksamheter inom vårdavdelningarna behöver administrativa arbetsplatser beredas utrymme utanför vårdavdelningarna. Det förslag som presenteras här är en påbyggnad med ett extra plan på hus M63.

2. Regionövergripande planering

I enlighet med strategin med planerad vård på Uddevalla sjukhus samt akutvård på Näl finns behovet att flytta ut och effektivisera administrativa arbetsplatser från vårdavdelningar och frigöra yta på vårdavdelningarna.

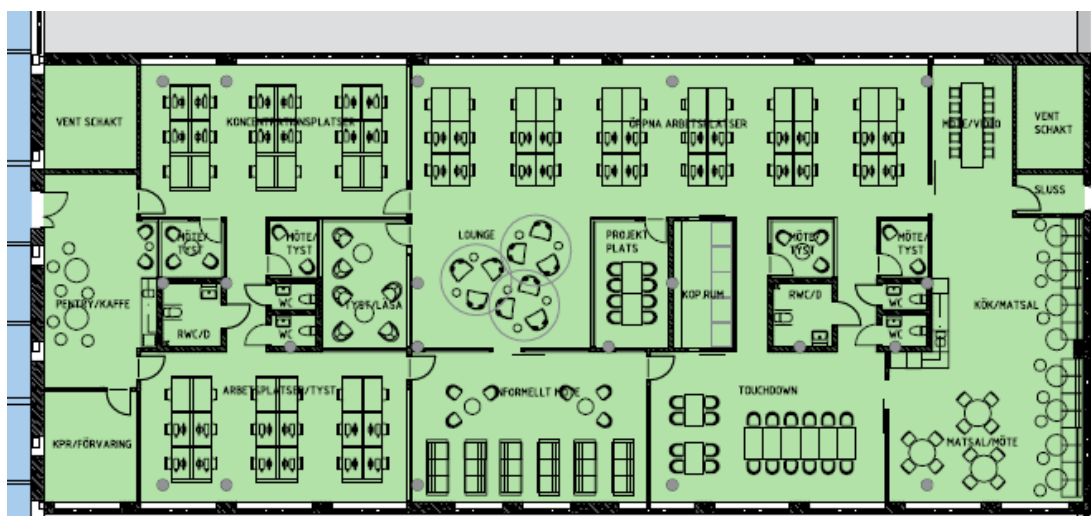
3. Förutsättningar

Hus M63 ligger strategiskt i förhållande till vårdavdelningarna och kan relativt enkelt byggas på med ett plan på 693 kvm BTA. Det framtida nyttjandet av lokalerna, fasta arbetsplatser alternativt flexibla, är inte bestämt. I denna utredning är det placeringen av lokalerna i en påbyggnad, husets förutsättningar samt tillgången på yta som har styrt utformningen.

Situationsplan

4. Förslag

Plan

Förslaget visar att det finns plats för 72 arbetsplatser. Här finns även plats för bland annat det antal toaletter som krävs inklusive handikapptoaletter, ett personalutrymme samt ytor för möten i grupp.

De 72 arbetsplatserna kan antingen vara fasta platser för 72 personer alternativt flexibla platser för ca 100 personer.

5. Fastighet

Hus M63 består av 3 plan. (plan 1, plan 2 och plan 3. Plan 1 är kulvertplan och plan 2 markplan. På plan 1 är forskning och utveckling, bibliotek samt del av restaurangen. På plan 3 är arbetsterapi samt expeditioner belägna.

Huset går att bygga på med ett plan för tänkt verksamhet utan omfattande förstärkningar.

6. Tidplan

Vid beslut i början på 2017 kan byggstart sent 2017.

7. Genomförande och utgifter

Area tillbyggnad

Den totala tillbyggnadsytan (BTA) är 693 m² enligt nedanstående specifikation.

Summa BRA är 643 m² varav 30 m² är öva yta.

BRA hyra: Bruksarean är alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas insida. Är hyressatt.

BRA öva: Bruksarean är alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas insida. Är ej hyressatt. (Teknikutrymmen, trapphus).

BTA: Bruttoarean är summan av alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas utsida.

Kostnader

Beräknad investering, hyra samt redovisning av täckningsgrad utifrån kostnadsläge 2017.

	Investering	Ökad hyra	Täckningsgrad	Ofinansierad del.
Tillbyggnad	19 mkr	1.06 mkr	73 %	0,4 mkr

Belopp avseende konstinvestering tillkommer med maximalt 190 000 kr